Quickscan ecologie Melkveehouderij Dol.

Groen denken.
Slim doen.

Witteveen
groenprojecten en advies

Quickscan ecologie in het kader van een flora en fauna-activiteit in de Omgevingswet

In opdracht van: Melkveehouderij Dol

Foto's: Witteveen groenprojecten en advies B.V.

Auteur	Datum	Versie	Documentnummer
5.1.2e	1-9-2026	Definitief	26140.QS.d2

Geaccordeerd

5.1.2e

Adres	Internet	Telefoon	E-mail
5.1.2e	witteveenadvies.nl	5.1.2e	info@witteveenadvies.nl

8921 EZ Leeuwarden

Copyright en disclaimer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of enig andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever. Deze uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. De samenstellers zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolkomenheden ten gevolge van het gebruik van deze uitgave. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is haar eigendom. ©

Witteveen groenprojecten en advies is niet aansprakelijk voor (vervolg-)schade welke kan voortkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde quickscan. Dit rapport is onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever opgesteld.

Wijzigingen van de plannen (o.a. ontwerp, plangebied, methode, materieel, uitvoeringsperiode en tijdstip) ten opzichte van wat in dit rapport is omschreven, kunnen van invloed zijn op de effectenbeoordeling en conclusie van het uitgevoerde onderzoek, alsmede het advies voor het vervolgtraject.

Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Witteveen groenprojecten en advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Dit betekent dat wij werken volgens de richtlijnen en protocollen van het NGB, en dat wij actief deelnemen aan het kennisnetwerk. Daarnaast zijn wij ISO 9001:2015 gecertificeerd. Hiermee borgen wij de kwaliteit en veiligheid van onze werkwijzen en diensten.

Inhoud.

1. Inleiding. 3
2. Wettelijk kader. 5
   2.1 Soortenbescherming (flora- en fauna-activiteit) 5
   2.2 Gebiedsbescherming – Natura 2000 (Natura 2000-activiteit) 6
   2.3 Gebiedsbescherming - Overig 6
   2.4 Houtopstanden 6
   2.5 Zorgplicht 6
3. Onderzoeksopzet 8
   3.1 Oriënterend veldbezoek 8
   3.2 Brononderzoek 8
   3.3 Effectenbeoordeling 8
4. Plangebied. 10
   4.1 Huidige situatie 10
   4.2 Planontwikkeling 15
5. Beschermde soorten 17
   5.1 Vissen 17
   5.2 Vaatplanten 18
   5.3 Amfibieën 18
   5.4 Reptielen 20
   5.5 Grondgebonden zoogdieren 20
   5.6 Ongewervelden 24
   5.7 Vogels 25
   5.8 Vleermuizen 30
   5.9 Overige (rode lijst) soorten 31
6 Gebiedsbescherming 32
7 Houtopstanden. 35
8 Conclusie en vervolgadvies. 36
   8.1 Conclusie 36
   8.2 Advies vervolgtraject 36
Samenvatting 39
Bijlagen. 42

1. Inleiding.

In opdracht van Melkveehouderij 5.1.2e heeft Witteveen groenprojecten en advies B.V. (hierna WGA) een quickscan ecologie uitgevoerd voor het plangebied gelegen aan de Selwerd 5 te Oldehove (gemeente Westerkwartier, provincie Groningen). Aanleiding voor deze quickscan is de herstructurering van het agrarisch erf en de realisatie van een nieuwe melkveestal.

De quickscan ecologie vormt de eerste fase in het kader van toetsing van plannen aan flora- en fauna-activiteiten volgens de Omgevingswet (hierna Ow). Het wettelijk kader is opgenomen als bijlage 1. De voorliggende quickscan ecologie leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke vergunningsaanvraag voor de geplande ingrepen.

Het doel van de quickscan ecologie is - om op basis van brononderzoek en een oriënterend veldonderzoek - een inschatting te maken of:

- Beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving van het plangebied kunnen voorkomen.
- Indien beschermde soorten aanwezig zijn of niet kunnen worden uitgesloten wordt vervolgens beschreven of de planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op deze soorten;
- Een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar de mogelijk voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door een gerichte veldinventarisatie volgens de geldende protocollen;
- Eventuele maatregelen getroffen kunnen worden om schadelijke/negatieve effecten op beschermde en overige soorten te voorkomen;
- De planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd Natura 2000-gebied en overige beschermde natuurgebieden (NNN en ganzenfoerageergebied) . Tevens wordt bepaald of daarbij sprake is van de noodzaak voor nadere toetsing en vergunning in het kader van gebiedsbescherming in overeenstemming met de Ow, inclusief externe werking en/of het provinciale beleid aanzien van overige gebiedsbescherming;
- De planontwikkeling mogelijk effecten(en) heeft op houtopstanden en of daarbij sprake is van een meld- en/of herplantplicht of kapvergunning.

Als in het plangebied geen beschermde soorten of functies (onder andere verblijfplaatsen) aanwezig zijn - en het plangebied geen functie heeft voor deze soorten - is het aanvragen van een vergunning en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Bij het voorkomen van algemene (niet strikt beschermde) soorten geldt wel de specifieke zorgplicht (Afd 1.3 Ow; zie ook hoofdstuk 2). Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over de mogelijke aanwezige beschermde soorten of gebieden, volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek en/of toetsing. Op basis

daarvan kan een vergunning bij het bevoegd gezag aangevraagd worden. Afhankelijk van de te verwachten functies en aard van de werkzaamheden, kunnen in sommige gevallen de werkzaamheden doorgang vinden als deze buiten de kwetsbare perioden van de te verwachten soorten plaatsvinden. Daarbij is wel een voorwaarde dat functies en verblijfplaatsen intact blijven.

2. Wettelijk kader.

Tot 2024 was de bescherming van de Nederlandse natuur geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming opgegaan in de nieuwe Omgevingswet (Ow). De Omgevingswet bevat algemene regels over de fysieke leefomgeving. De bescherming van de Nederlandse natuur is nader uitgewerkt in een Algemene maatregel van Bestuur (AmvB), te weten het "Besluit activiteiten leefomgeving"(Bal).

In de navolgende paragrafen wordt een (zeer) beknopte uitwerking gegeven van het Bal. Voor een volledig overzicht van geldende wet- en regelgeving uit dit hoofdstuk wordt verwezen naar bijlage I.

2.1 Soortenbescherming (flora- en fauna-activiteit)

Onder de Omgevingswet (artikel 5.1 lid 2g) geldt dat het verboden is om zonder een omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten. Dit verbod geldt voor beschermde soorten die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 lid 1 Bal), Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1 Bal) en andere beschermde soorten (artikel 11.54 lid 1 Bal). Een overzicht van de verbodsbepalingen is weergegeven in tabel 2.1. Binnen de categorie 'andere beschermde soorten' hebben provincies de bevoegdheid om eigen beleid te voeren in de eigen provinciale omgevingsverordening. Onder de Ow is een lijst van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen met het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn van toepassing. Hiervoor voert elke provincie apart beleid.

Tabel 2.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime.

Soorten	Artikel Bal	Verboden
Vogelrichtlijn	11.37, lid 1	a) Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende vogels; b) Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegenemen van nesten; c) Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels; d) Het opzettelijk storen van vogels
Habitatrichtlijn bijlage I en II Bern conventie en bijlage I Bonn conventie	11.46, lid 1	a). Opzettelijk doden/vangen b) Opzettelijk verstoren c). Eieren te rapen of vernielen d). Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen e). Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	11.54, lid1	a) Opzettelijk doden/vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden, genoemd in bijlage IX, onder A b) Opzettelijk beschadigen of vernielen vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A; c) Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2.2 Gebiedsbescherming – Natura 2000 (Natura 2000-activiteit)

Het onderdeel gebiedsbescherming (artikel 5.1 lid 1e Ow) beschermt de Natura 2000-gebieden in Nederland. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa en bestaat uit gebieden die hun bescherming ontlenen aan op Europees niveau gemaakte afspraken, de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (artikel 3.59 Bkl). Per gebied zijn zogenaamde instandhoudings-doelstellingen vastgesteld en activiteiten en andere handelingen mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Voor activiteiten die schadelijk (kunnen) zijn voor het Natura 2000-gebied geldt een vergunningplicht (artikel 5.1, lid 1e Ow).

2.3 Gebiedsbescherming - Overig

NatuurNetwerk Nederland
Elke provincie heeft een netwerk van natuurgebieden aangewezen die samen met NatuurNetwerk Nederland vormen. In sommige provincies ligt een opgave om een deel hiervan nog te realiseren. In het NNN geldt een “nee-tenzij principe”, wat inhoudt dat in principe geen ontwikkelingen zijn toegestaan, tenzij met zekerheid kan worden vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden niet worden aangetast. Sommige provincies hanteren bovendien een externe werking van projecten die buiten de begrenzing zijn voorzien.

Weidevogels en ganzen
In sommige provincies is aanvullend beleid opgesteld ten aanzien van weidevogelgebieden De openheid en rust van deze gebieden mag door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten dan in deze gebieden niet worden aangetast. Voor ganzenfoerageergebieden gelden in diverse provincies aparte regels. Niet in alle gevallen is het beleid gericht op ruimtelijke ontwikkelingen, maar bijvoorbeeld op jacht of het verjagen van vogels. Dit beleid wisselt per provincie.

2.4 Houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Omgevingswet. Voor het kappen van houtopstanden groter dan 10 are en bomen uit een rijbeplanting van 20 of meer bomen buiten de bebouwingscontour houtkap (artikel 11.111 Bal), vastgesteld in de gemeentelijke omgevingsplannen, is een meld- en herplantplicht van toepassing. Deze “bebouwingscontour houtkap” kan afwijken van de normale bebouwde komgrens. Per gemeente gelden afwijkende regels voor de kap van bomen binnen en soms ook buiten de bebouwde komgrens houtkap.

2.5 Zorgplicht

De Ow kent een algemene zorgplicht (artikel 1.6 Ow). Hierin wordt gesteld dat

eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast is in de Omgevingswet ook een specifieke zorgplicht opgenomen voor gebiedsbescherming (11.6 lid 1 Bal) en soortbescherming (artikel 11.27 lid 1 Bal). Hierin wordt gesteld dat degene die een Natura2000-activiteit, activiteit in een bijzonder nationaal natuurgebied, flora- en fauna activiteit of een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, verplicht is:

- alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Nalaten zorgplicht en overtreden van verbodsbepalingen
Het nalaten van de (specifieke) zorgplicht (voor alle in het wild levende dieren, planten en beschermde gebieden) is een overtreding van de Omgevingswet en kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen.

In geval van overtreding van verboden (benoemt in tabel 2.1) en/of de specifieke zorgplicht, bestaat er voor het bevoegd gezag een beginselplicht tot handhaving. Dat kan leiden tot bestuursrechtelijke maatregelen in de vorm van een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een BSBm (Bestuurlijke strafbeschikking milieu). Overtreding van deze verboden is bovendien een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

3. Onderzoeksopzet.

De methodiek voor de quickscan ecologie bestaat uit drie onderdelen: een oriënterend veldbezoek, brononderzoek en een effectenbeoordeling.

3.1 Oriënterend veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten is verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek binnen het plangebied en de omgeving. Met dit veldbezoek is beoordeeld of en zo ja welke planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden (habitatgeschiktheid voor fauna en standplaatsfactoren voor flora).

Het oriënterend veldbezoek is namens WGA op 29 mei 2026 uitgevoerd door 5.1.2e 5.1.2e. Ten tijde van de inspectie was het zonnig en droog, 19 °C met een zwakke zuidwestenwind (2 Bft).

3.2 Brononderzoek

Grote delen van Nederland zijn in de loop der jaren onderzocht op aanwezige soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen. De voor het brononderzoek geraadpleegde literatuur en internetbronnen staan weergegeven onder 'Verwijzingen'. Tevens is gebruikgemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze databank is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Van de afgelopen 5 jaar (datum raadplegen NDFF: 28-05-2026) zijn de beschikbare gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde natuurwaarden in en binnen de invloedsfeer van het plangebied geanalyseerd. Hierbij zijn de gegevens uit het NDFF binnen een straal van 2 kilometer in stedelijk gebied, 5 kilometer in landelijk gebied en (ongeacht de ligging van het plangebied) 5 kilometer voor vleermuizen als uitgangspunt genomen. De verspreidingsgegevens zijn aanvullend op het oriënterend veldbezoek.

3.3 Effectenbeoordeling

Voor soorten die voorkomen of voor kunnen komen in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is op basis van de uit te voeren werkzaamheden een effectbeoordeling gemaakt. Op basis van de effectenbeoordeling is beoordeeld of en zo ja, welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Met betrekking tot effecten is onderscheid gemaakt tussen tijdelijke effecten (enkel tijdens de uitvoering van de werkzaamheden) en langdurige, permanente effecten.

De volledigheid van de effectenanalyse is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens, de mate van de toegankelijkheid van het plangebied, en de volledige bekendheid van de uit te voeren werkzaamheden en planning daarvan.

Wanneer bepaalde effecten op soorten niet kunnen worden uitgesloten, is gekeken of passende maatregelen voor de mogelijk aanwezige soorten mogelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen. Mocht dit niet het geval zijn, dan wordt aanvullend onderzoek of in specifieke gevallen overleg met bevoegd gezag geadviseerd.

4. Plangebied.

4.1 Huidige situatie

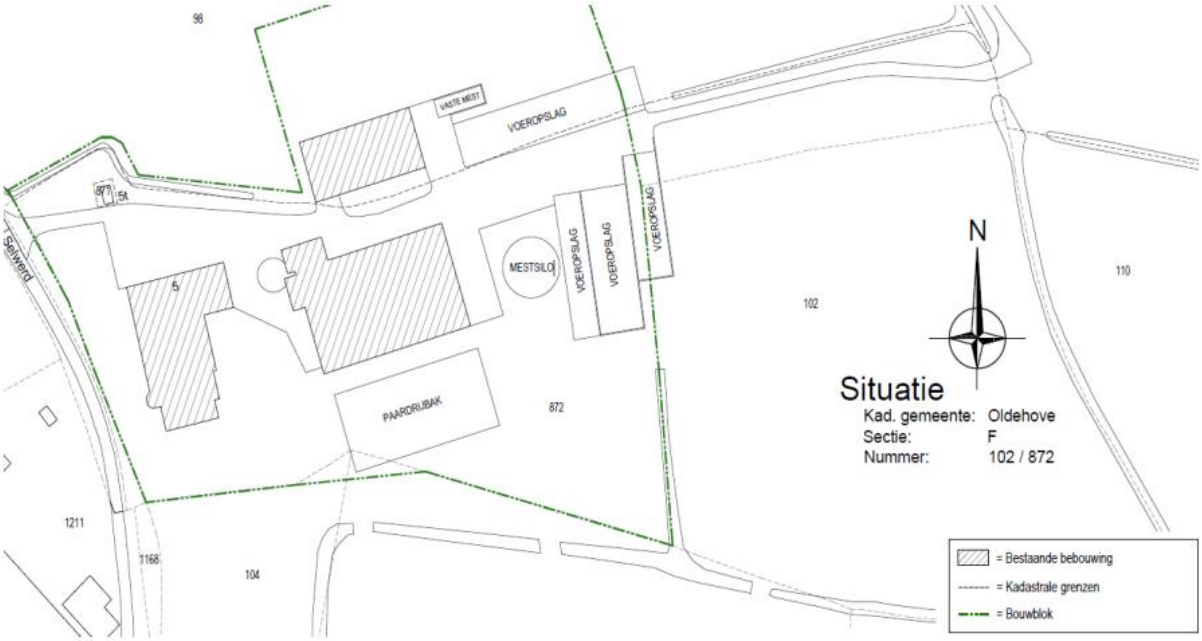
Het plangebied bestaat uit een agrarisch erf, delen van aangrenzende agrarische gronden en de omliggende sloten (zie figuur 4.1). Op het erf bevinden zich, naast de bedrijfswoning ten westen van het plangebied, twee melkveestallen, een kleinere schuur voor materialen, vier voersilo's, drie sleufsilo's en een mestsilo. Op het moment van het veldbezoek staat een tijdelijke tent op het erf voor de opslag van materialen (zie het witte vlak in figuur 4.1). Tijdens het veldbezoek waren twee van de drie nieuwe voer(sleuf)silo's al gerealiseerd aan de noordzijde van het plangebied (zie figuur 4.15) en was de vaste mest en voeropslag aan de noordzijde al verwijderd (zie figuur 4.2).

Ten westen van het plangebied staat een woning die behoort bij het betreffende agrarisch erf en is een ander agrarisch erf gelegen. Het plangebied is aan alle zijden omgeven door agrarische gronden en sloten.

Ten tijde van het veldbezoek zat er blad aan de bomen. Figuren 4.2 t/m 4.8 geven een impressie van het plangebied tijdens het veldbezoek op 29 mei 2026.

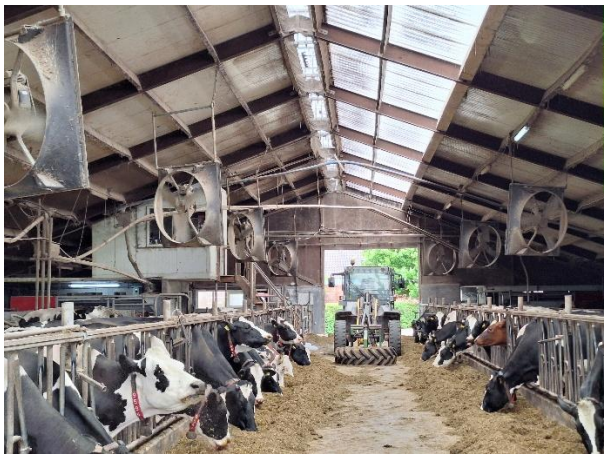
Figuur 4.1: Plangebied (rood omkaderd) (QGIS).

Figuur 4.2 Huidige bedrijfssituatie (groen kader) en de omliggende omgeving (bron: Omgevingsburo 5.1.2e .

Figuur 4.3 Impressie van de melkveestallen.

Figuur 4.4 Impressie van de binnenzijde van de grote melkveestal.

Figuur 4.5 Impressie van de oostzijde van de grote melkeveestal.

Figuur 4.6 Impressie van de binnenzijde van de oostkant van de grote stal.

Figuur 4.7 Impressie van oostzijde van het plangebied met een woning en tuin.

Figuur 4.8 Impressie de woning ten oosten van het plangebied.

Figuur 4.9 Impressie van de schuur met opslag van materialen.

Figuur 4.10 impressie van de binnenzijde van de schuur met materialen opslag.

Figuur 4.11 Impressie van de west- en zuidzijde van de kleinere melkveestal.

Figuur 4.12 impressie van de tijdelijke tent met de opslag van materialen.

Figuur 4.13 Impressie van de noordzijde van de kleinere melkveestal en het grasland ten noorden van de stal.

Figuur 4.14 Impressie van de binnenzijde van de kleinere melkveestal.

Figuur 4.15 Impressie van de twee nieuwe sleufsilo's.

Figuur 4.16 Impressie van de sleufsilo's binnen het plangebied.

Figuur 4.17 Impressie van de sleufsilo's binnen het plangebied.

Figuur 4.18 Impressie zuidoostelijke omgeving plangebied.

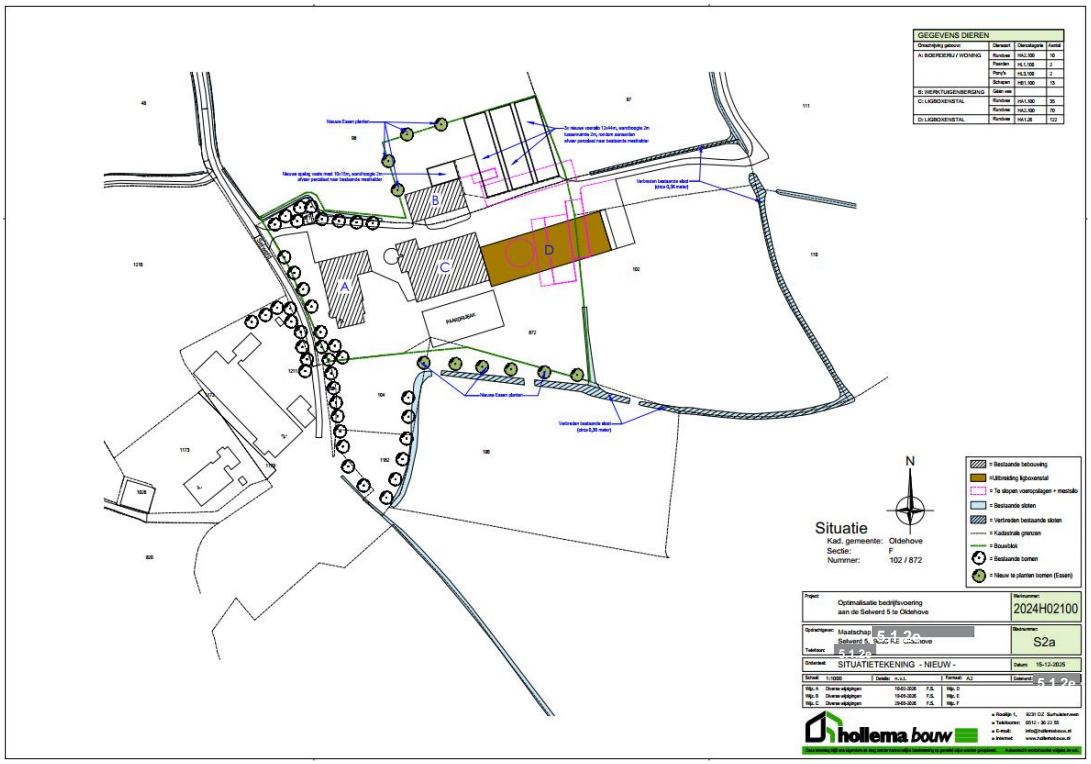
Figuur 4.19 Impressie van de mestsilo binnen het plangebied.

4.2 Planontwikkeling

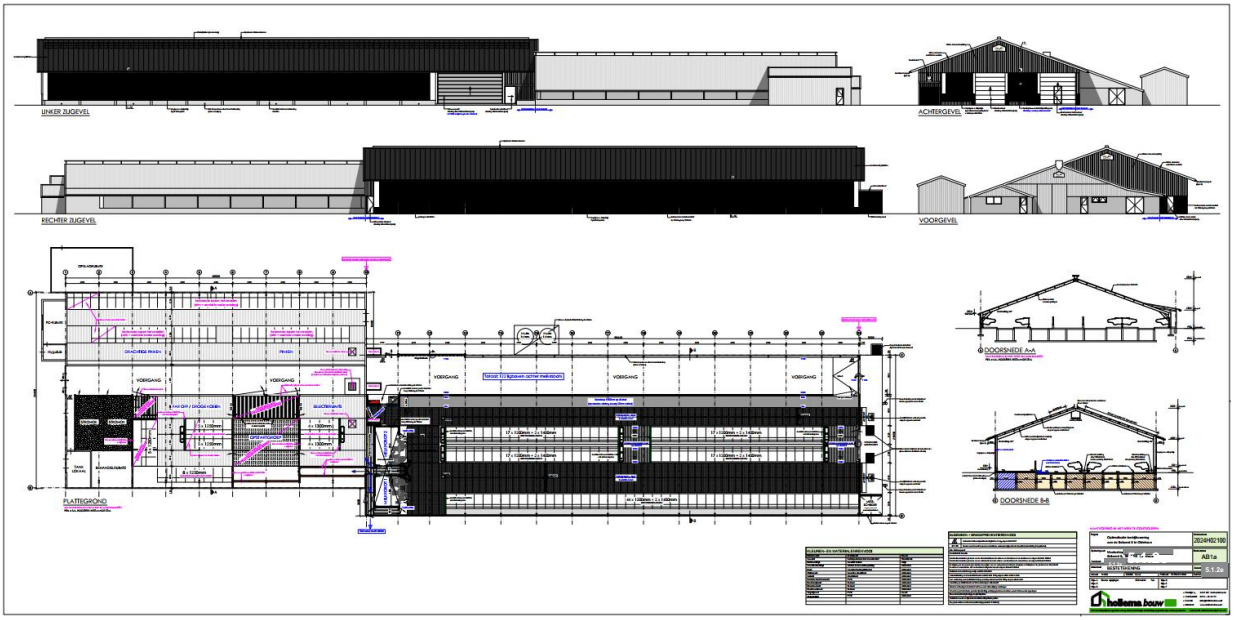
De planontwikkeling bestaat uit het realiseren van een nieuwe melkveestal (zie figuur 4.20). Ten behoeve van de realisatie van de nieuwe stal worden enkele bestaande voorzieningen op het erf verwijderd. Dit betreft drie bestaande sleufsilo's en de mestsilo die zich op de locatie van de nieuwe stal bevinden. De nieuwe melkveestal wordt deels onderkelderd uitgevoerd, waarmee extra opslagcapaciteit voor drijfmest wordt gerealiseerd. De nieuwe stal sluit aan op de huidige stal met een open doorgang tussen de stallen en grote staldeuren aan de oostzijde en deuren aan de noordzijde. De staldeuren zullen het grootste gedeelte van het jaar openstaan en de nok van de stal is open.

Als onderdeel van de herinrichting van het erf wordt de bestaande opslag van vaste mest verplaatst en worden drie nieuwe voersilo's aan de noordzijde van het plangebied geplaatst. Tijdens het veldbezoek waren twee voersilo's reeds gerealiseerd. Aan de noordzijde worden 4 essen aangeplant en aan de zuidzijde worden 6 essen aangeplant. De sloten nabij het erf (zoals aangegeven in figuur 4.20) worden met 0,36 meter verbreedt. Daarbij worden geen waterlichamen (gedeeltelijk) gedempt.

Voor de werkzaamheden wordt enkel gras verwijderd voor het plaatsen van de voersilo's en de opslag van vaste mest en wordt een wilgenstruik verwijderd. Het overig groen blijft behouden. Het is onbekend of de werkzaamheden alleen bij daglicht wordt uitgevoerd. Zie voor een gedetailleerdere uitwerking van de realisatie van de nieuwe stal figuur (4.21).

Figuur 4.20 Indelingstekening beoogde situatie en de te verbreden bestaande sloten (bron: Omgevingsburo 5.1.2e).

Figuur 4.21 Bouwtekeningen realisatie nieuwe stal met werknummer: 2024H02100, bladnummer: AB1a, 15-12-2025)(Omgevingsburo Wiegersma, 2026).

5. Beschermde soorten.

In dit hoofdstuk is per soortengroep aangegeven of beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen en of deze in het plangebied (op basis van het veldbezoek) worden verwacht. Door de ligging van het plangebied in stedelijk gebied kunnen beschermde zeezoogdieren van tevoren worden uitgesloten. Mocht een soort niet uitgesloten kunnen worden binnen het plangebied en/of de invloedsfeer, dan volgt direct een effectenbeoordeling van de werkzaamheden op het plangebied.

5.1 Vissen

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de laatste 5 jaar geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in (de omgeving van) het plangebied (NDFF, 2026).

Echter kan de aanwezigheid van de grote modderkruiper niet worden uitgesloten, wegens de aanwezigheid ondiepe agrarische sloten. De modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een rijke water- en oevervegetatie (BIJ12, 2021). De sloten binnen het plangebied hebben diepere en ondiepere delen en bevatten oever- en watervegetatie met name bestaande uit riet en grassen (zie figuur 5.1 en 5.2). De sloten en de naastgelegen weilanden bieden geschikt voortplantings- en overwinteringsgebied voor de grote modderkruiper. Echter, betreft dit geen essentieel leefgebied wegens de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de omgeving van het plangebied. Deze alternatieve sloten zijn verbonden met de sloten binnen het plangebied. Wegens de aanwezigheid van geschikt voortplantings- en overwinteringsgebied, is de aanwezigheid van grote modderkruiper niet uitgesloten.

Figuur 5.1 Impressie van de sloten binnen het plangebied.

Figuur 5.2 Impressie van de sloten binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling vissen

De aanwezigheid van grote modderkruiper kan niet worden uitgesloten wegens geschikt voortplantings- en overwinteringsgebied. Onder het planvoornemen (verbreden van sloten) blijft de functie behouden en gaat er geen essentieel leefgebied verloren wegens de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de omgeving. Echter vindt er tijdelijke verstoring plaats en kunnen negatieve effecten niet worden uitgesloten. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten mits er onder een ecologisch werkprotocol en ecologische begeleiding wordt gewerkt.

5.2 Vaatplanten

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de laatste 5 jaar geen beschermde vaatplanten waargenomen binnen het plangebied (NDFF, 2026).

Ook zijn er geen beschermde vaatplanten waargenomen tijdens het veldbezoek. Beschermde vaatplanten zijn gebonden aan specifieke biotopen. Voorbeelden van dergelijke biotopen zijn eeuwenoude muren, kalkgronden en lemig zandgrond. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Derhalve is de aanwezigheid van beschermde vaatplanten uitgesloten binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling vaatplanten

Gezien er geen beschermde vaatplaten zijn waargenomen en de afwezigheid van geschikt biotoop binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op beschermde vaatplanten uitgesloten.

5.3 Amfibieën

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn in de laatste 5 jaar de volgende amfibiesoorten waargenomen in (de omgeving van) het plangebied: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker (bastaardkikker, poelkikker en meerkikker) en kleine watersalamander. Deze soorten is het plangebied met name geschikt als waterbiotoop.

Voor bruine kikker, gewone pad, groene kikker (bastaardkikker en meerkikker) en kleine watersalamander geldt een vrijstelling van vergunningplicht in de provincie Groningen (provincie Groningen, 2018). Voor de poelkikker geldt geen vrijstelling van vergunningsplicht.

Beschermde (vergunningsvrije) soorten

Voor de deze soorten (bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander geldt een vrijstelling van vergunningsplicht in provincie Groningen (provincie Groningen, 2018). Derhalve is het aanvragen van een omgevingsvergunning niet benodigd voor deze soorten. Echter, de specifieke

zorgplicht is te allen tijde van kracht (zie hfs. 2.5). De vrijstelling geldt niet voor de mogelijk in de omgeving waargenomen poelkikker.

Binnen het plangebied bevinden zich sloten langs weilanden met diepere en ondiepere delen en oever- en waterplanten. Wegens de geschiktheid van de sloten, kan de aanwezigheid van algemene en vrijgestelde amfibiesoorten in (de omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten. Individuen kunnen het plangebied mogelijk passeren.

Vergunningsplichtige soorten

Poelkikker

Het waterbiotoop van de poelkikker bestaat uit schone, stilstaande wateren in bos, heide en hoogveen, maar ook halfnatuurlijke graslanden, agrarische kleipolders met kwel, laagveen en rudereaal terrein. Het landbiotoop van de poelkikker bestaat uit weilanden en bossen op enige afstand van het water. De poelkikker heeft voorkeur voor onbeschaduwde wateren met voldoende oeverbegroeiing en ondiepe oeverzones (BIJ12, 2017). De sloten binnen het plangebied zijn onbeschaduwd, hebben natuurlijke oever met oever- en watervegetatie en hebben diepere en ondiepere delen (zie figuur 5.1 en 5.2). De sloten bieden geschikt waterbiotoop en de naastgelegen weilanden bieden landbiotoop. Derhalve kan de aanwezigheid van de poelkikker niet worden uitgesloten. Echter, in de omgeving zijn voldoende alternatieven beschikbaar. Derhalve betreft het plangebied geen essentieel leefgebied van de poelkikker.

Effectenbeoordeling amfibieën

Beschermde (vergunningsvrije) amfibieën

Voor de volgende soorten geldt een vrijstelling van vergunning plicht in provincie bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander. Wegens de aanwezigheid van geschikte sloten als waterbiotoop kan de aanwezigheid van algemene en vrijgestelde amfibiesoorten niet worden uitgesloten in (de omgeving van) het plangebied. Voor deze soorten geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 2.5). Indien de specifieke zorgplicht in acht wordt genomen is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Vergunningsplichtige soorten

Poelkikker

Voor de planontwikkeling worden de sloten verbreedt. Daarbij worden er geen watergangen gedempt. Ook is er geen afname van essentieel leefgebied door de aanwezigheid van alternatief geschikt leefgebied in de omgeving van het plangebied. Derhalve kunnen negatieve effecten op essentieel leefgebied worden uitgesloten.

Met het planvoornemen blijft de functie van de sloten behouden. Echter, vindt er wel tijdelijke verstoring plaats en kunnen negatieve effecten op de poelkikker niet worden uitgesloten. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten, mits er met een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding wordt gewerkt.

5.4 Reptielen

Volgens het NDFF-uitvoerportaal is in de laatste 5 jaar de levendbarende hagedis waargenomen (in de omgeving van) het plangebied.

Vergunningsplichtige soorten

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dichtbegroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Hij komt ook voor in wegbermen, dijktaluds, hagen en houtwallen (BIJ12, 2017). Binnen het plangebied ontbreken dichtbegroeide gebieden. Het plangebied bestaat uit verharding, stallen en silo's en intensief onderhouden agrarisch grasland en sloten. Wegens het ontbreken van geschikt leefgebied, is de aanwezigheid van de levendbarende hagedis in (de omgeving van) het plangebied uitgesloten.

Beschermde (vergunningsvrije) soorten

Tevens zijn ook geen reptielen, of tekens daartoe, aangetroffen tijdens het veldbezoek. Reptielen zijn gebonden aan specifieke biotopen welke onder andere bestaan uit goed ontwikkelde (vochtige) heideterreinen, zandgronden, veen gebieden, schrale graslanden en open plekken in bossen/rijk begroeide bosranden. Daarnaast komen deze soorten voor in bermen, rommelhoekjes, takken- en composthopen. Deze biotopen en landschappelijke elementen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Derhalve biedt het plangebied geen geschikt leefgebied voor reptielen. De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten binnen het plangebied.

5.5 Grondgebonden zoogdieren

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn in de laatste 5 jaar de volgende grondgebonden zoogdieren waargenomen in (de omgeving van) het plangebied: Bosmuis, bunzing, dwergmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, otter, ree, steenmarter, veldmuis, vos, waterspitsmuis en woelrat. Van bovengenoemde soorten is er binnen de provincie Groningen een vrijstelling van vergunningsplicht voor de soorten: bosmuis, dwergmuis, egel, huisspitsmuis, ree, veldmuis, vos en woelrat (provincie Groningen, 2018).

Vergunningsplichtige soorten

Bunzing

De bunzing komt voor in diverse landschappen waaronder beboste gebieden, graslanden, duinen en langs beken en rivieren. Deze soort gebruikt holen als rusten voortplantingsplaats. Hierin zijn bunzingen opportunistisch en kunnen ze in

principe elk hol gebruiken waar ze doorheen passen (BIJ12, 2024). Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen holen of stapels takken of andere geschikte voortplantings- of rustplaatsen waargenomen. Gezien het plangebied bestaat uit stallen, silo's, sloten en grasland en geen waarnemingen van geschikte verblijfplaatsen, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de bunzing worden uitgesloten. Wellicht komen individuen in (de omgeving van) het plangebied voor om te foerageren en kan de aanwezigheid van bunzing niet worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voornamelijk voor in diverse bossen, maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Eekhoorns bouwen nesten in bomen op minstens 5 meter boven de grond. Meestal worden deze nesten in de boomkroon of een takvork gebouwd, niet ver van de stam. Soms worden ook boomholten en oude kraaien- of eksternesten gebruikt als nestplaats (zoogdiervereniging, z.d.). Binnen het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig wegens het ontbreken van bomen. De aanwezigheid van functioneel leefgebied kan worden uitgesloten. Echter, in de omgeving van het plangebied zijn bomen aanwezig die wellicht geschikt leefgebied bieden. Wellicht passeert een individu het plangebied en geldt de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 2.5).

Haas

De haas komt voornamelijk voor in open gebieden zoals akkers en weilanden, daarnaast maakt de haas ook gebruik van open bosgebieden en heide (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen waargenomen. Mogelijk gebruikt de haas het plangebied als foerageergebied. De aanwezigheid van de haas kan niet worden uitgesloten.

Otter

De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. De otter verblijft overdag voornamelijk in een dag rustplaats die zich bovengronds bevindt op oevers in dichte vegetatie. Ook kan de otter verblijven in natuurlijke of door dieren gegraven holen. De kraamnesten liggen vaak in overstromingsvrij oeverholtes (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen het plangebied bevindt zich geen essentieel leefgebied wegens het ontbreken van stromende wateren en geschikte oeverzones met dichte vegetatie. De aanwezige oevervegetatie betreft een dunne strook in open graslanden en biedt onvoldoende dekking en rust. Daarbij blijven met het planvoornemen de sloten behouden en zijn er voldoende alternatieven aanwezig.

Steenmarter

De steenmarter heeft voorkeur voor steenachtige biotopen, zoals steengroeven, rotsachtig terrein en gebouwen. De steenmarter is voornamelijk 's nachts actief, waarin hij opzoek gaat naar zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Verblijfplaatsen van steenmarters bevinden zich voornamelijk in boomholtes of takkenhopen, maar

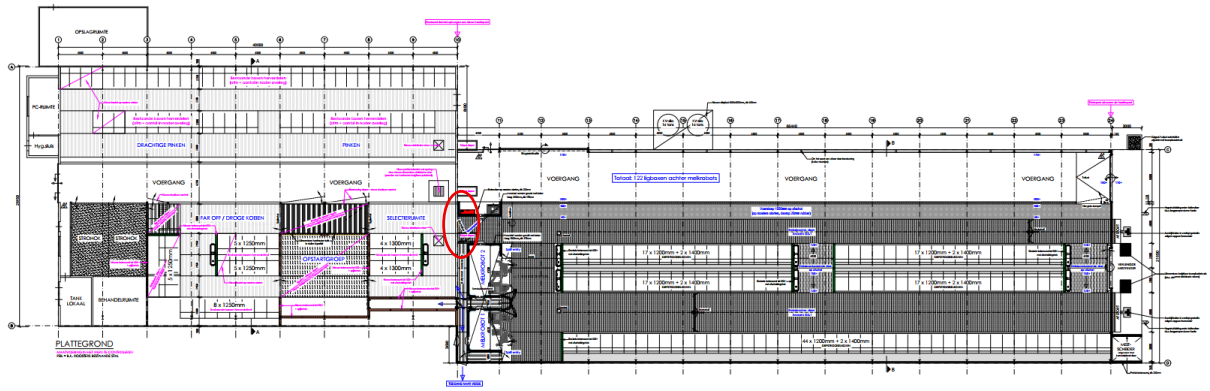
kunnen zich ook in spouwmuren of dakbedekkingen bevinden (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen het plangebied in stal C zijn geschikte ruimtes voor verblijfplaatsen waargenomen in ruimtes tussen muren in de stal en dakbeplating. De ruimte tussen de muren bevindt zich aan de oostzijde van de stal, welke wordt opgebroken om een doorgang naar de nieuwe stal te creëren (zie figuur 5.3 en 5.5). De ruimte tussen de dakbeplating bevindt zich aan de noordzijde van de stal (zie figuur 5.4, 5.6 en 5.16). Deze blijft onder planvoornemen behouden, maar verstoring kan niet worden uitgesloten wegens de afstand tot de werkzaamheden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in stal C kan niet worden uitgesloten.

Figuur 5.3 Ruimte tussen stenen muren van de gevel aan de oostzijde van de stal.

Figuur 5.4 Spleet in dakbeplating in stal.

Figuur 5.5 Potentieel geschikte ruimte tussen muren voor de steenmarter aan de oostgevel (rood)(Bouwtekeningen realisatie nieuwe stal met werknummer: 2024H02100, bladnummer: AB1a, 15-12-2025)(Omgevingsburo 5.1.2e 2026).

Figuur 5.6 Potentieel geschikte ruimte tussen de dakbeplating aan de noordzijde van stal C (blauw)(Bouwtekeningen realisatie nieuwe stal met werknummer: 2024H02100, bladnummer: AB1a, 15-12-2025)(Omgevingsburo 5.1.2e 2026).

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis komt voor langs wateren met een redelijk goede waterkwaliteit en begroeide oevers. Het is een dier wat zowel overdag als 's nachts actief is. Het zijn solitaire dieren die zowel rusten als voorplanten in een bolvormig nest van o.a. gras, wortels en mos. Dit nest wordt bevindt zich in holen in goed begroeide oevers (Zoogdiervereniging, z.d.). De sloten in het plangebied hebben op vele plaatsen onvoldoende begroeiing. Daarbij is de dichtstbijzijnde NDFF waarneming van de waterspitsmuis op circa 4 kilometer afstand van het plangebied gedaan. Het territorium van de waterspitsmuis betreft gemiddeld 250 meter en de actieradius 30 tot 160 meter. Wegens de afstand van de waarnemingen, het territorium en te weinig oeverbegroeiing, is de aanwezigheid van de waterspitsmuis uitgesloten.

Effectenbeoordeling grondgebonden zoogdieren

Bunzing

Het plangebied betreft geen essentieel leefgebied of voortplantings- of rustplaatsen van de bunzing. Wellicht is er incidenteel een bunzing aanwezig om te foerageren. Indien aanwezig geldt de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 2.5).

Haas

De haas kan in het plangebied voorkomen om te foerageren. Wegens de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de nabij omgeving in de vorm van graslanden, kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Steenmarter

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter kan niet worden uitgesloten, aangezien er binnen het plangebied geschikte ruimtes voor verblijfplaatsen zijn waargenomen in stal C. Negatieve effecten op de steenmarter als gevolg van het planvoornemen kunnen daarom niet worden uitgesloten. Onder het planvoornemen wordt het deel van de gevel met de spleet tussen de muren verwijderd. Daarnaast kunnen de werkzaamheden met de korte afstand tot de dakbeplating voor verstoring zorgen. Door middel van een endoscopische controle van de dakbeplating en ruimte tussen de muren aan de oostzijde van stal C kan de aan- of afwezigheid van de steenmarter worden vastgesteld en kunnen eventuele passende vervolgstappen worden bepaald. Als er geen verblijfplaatsen of sporen van steenmarter worden aangetroffen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

5.6 Ongewervelden

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn in de laatste 5 jaar waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden. Dit betreft de grote vos (NDFF, 2025).

Vergunningsplichtige soorten

Grote vos

Grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De soort komt vooral voor op warme, zonnige, open en beschutte plaatsen met geschikte plaatsen om te overwinteren. Grote vos zet eitjes af op de jonge takken van hoge, vrijstaande bomen en overwintert in holle bomen of stapels hout. Waardplanten van grote vos zijn populier, sleedoorn, wilg en iep (De Vlinderstichting, z.d.). Binnen het plangebied bevinden geen vrijstaande bomen van waardplanten van de grote vos. Er staat wel een wilgen struik van circa 1,5 meter hoogte (zie figuur 5.7). Omdat de waargenomen waardplant geen vrijstaande boom betreft, beidt dit geen geschikte voortplantings- en overwinteringsplaats. In de omgeving van het plangebied staan diverse bomen, welke wellicht waardplanten betreffen. Wegens de aanwezigheid van een wilgenstruik en bomen in de omgeving van het plangebied kan de aanwezigheid van grote vos kan niet worden uitgesloten.

Figuur 5.7 Waargenomen wilgenstruik binnen het plangebied.

Beschermde (vergunningsvrije) soorten

Op basis van de gebiedskenmerken het ontbreken van waardplanten, ruigtes, krabbescheervelden en zeggen en de verspreidingsgegevens wordt de aanwezigheid van (beschermde) ongewervelden binnen het plan- en onderzoeksgebied uitgesloten. In de invloedsfeer van het plangebied kunnen wel algemeen voorkomende ongewervelden worden verwacht.

Effectenbeoordeling ongewervelden

Grote vos

Binnen het plangebied is een waardplant van grote vos aanwezig in de vorm van een struik. Met het planvoornemen wordt deze hoogstwaarschijnlijk verwijderd. Gezien de grootte van struik biedt dit geen geschikt voortplantings- of overwinteringsplaats en betreft dit geen essentieel leefgebied. Omdat het geen essentieel leefgebied betreft worden geen negatieve effecten op grote vos verwacht. Mogelijk kan een individu het plangebied passeren of rusten. Indien aanwezig geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 2.5).

Beschermde (vergunningsvrije) ongewervelden

Diverse algemene ongewervelden kunnen niet worden uitgesloten binnen het plangebied. Door de aard van het voornemen (herstructureren van agrarisch erf en verbreden van sloten) en de duur van de werkzaamheden is een negatief effect op algemene ongewervelden uitgesloten. Wel is het mogelijk dat niet beschermde ongewervelde aangetroffen kunnen worden tijdens de werkzaamheden. Voor deze soorten geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (zie paragraaf 2.5).

5.7 Vogels

De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met jaarrond beschermde nesten, maar erkend lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen. Vanwege het ontbreken van een lijst van beschermde soorten in de provincie Groningen, wordt de door de noordelijke provincies gebruikte lijsten aangehouden.

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de laatste 5 jaar wel waarnemingen bekend van beschermde vogels in (de omgeving van) het plangebied. Dit omvat de soorten:

- Aalscholver
- Bergeend
- Blauwborst
- Blauwe kiekendief
- Blauwe reiger
- Boerenzwaluw
- Bontbekplevier
- Bonte vliegenvanger
- Boomklever
- Boomkruiper
- Boomvalk
- Bosrietzanger
- Bosuil
- Braamsluiper
- Brilduiker
- Bruine kiekendief
- Buizerd
- Draaihals1
- Ekster
- Fazant
- Fitis
- Fuut
- Huismus
- Huiszwaluw
- IJsvogel
- Kemphaan
- Kerkuil
- Grote gele kwikstaart
- Grote lijster
- Grote mantelmeeuw
- Grote zilverreiger
- Grutto
- Havik
- Heggenmus
- Holenduif
- Houtduif
- Huismus
- Huiszwaluw
- IJsvogel
- Kemphaan
- Kerkuil
- Kievit
- Kleine bonte specht
- Kleine karekiet
- Rietzanger
- Ringmus
- Rode wouw
- Roek
- Roodborsttapuit
- Scholekster
- Slechtvalk
- Slobeend
- Smient
- Sperwer
- Spotvogel
- Spreeuw
- Sprinkhaanzanger
- Steenuil
- Stormmeeuw
- Tapuit
- Tjiftjaf
- Torenvalk
- Tuinfluiter
- Tureluur
- Turkse tortel
- Veldleeuwerik

- Gaai
- Gekraagde roodstaart
- Gele kwikstaart
- Gierzwaluw
- Grasmus
- Graspieper
- Grauwe gans
- Grauwe vliegenvanger
- Groene specht
- Groenling
- Grote bonte specht
- Grote Canadese gans
- Grote gele kwikstaart
- Grote lijster
- Grote mantelmeeuw
- Grote zilverreiger
- Grutto
- Havik
- Heggenmus
- Holenduif
- Houtduif
- Kleine mantelmeeuw
- Kleine plevier
- Kluut
- Kneu
- Knobbelzwaan
- Koekoek
- Kokmeeuw
- Koolmees
- Krakeend
- Kuifeend
- Kwartel
- Lepelaar
- Meerkoet
- Merel
- Oeverzwaluw
- Ooievaar
- Paapje
- Pimpelmees
- Putter
- Ransuil
- Rietgors
- Vink
- Visdief
- Waterhoen
- Watersnip
- Wespendief
- Wilde eend
- Wilde zwaan
- Winterkoning
- Wintertaling
- Witte kwikstaart
- Wulp
- Zanglijster
- Zeearend
- Zilvermeeuw
- Zomertaling
- Zwarte kraai
- Zwarte roodstaart
- Zwartkop
- Zwartkopmeeuw

Gezien het plangebied bestaat uit gebouwen, silo's en sloten en er geen bomen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boom bewonende soorten binnen het plangebied worden uitgesloten. Er zijn wel bomen in de omgeving van het plangebied waargenomen. In de bomen nabij het plangebied zijn geen nesten waargenomen. De aanwezigheid nesten van boom bewonende soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Een aantal van de bovengenoemde soorten zijn gebouw bewonende soorten. Dit betreft de soorten: huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, torenvalk, slechtvalk, spreeuw, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en holenduif. Tijdens het veldbezoek zijn nesten van boerenzwaluwen en/of huiszwaluwen waargenomen in de stal C (zie voor voorbeelden figuur 5.8, 5.9, 5.12 t/m 5.14), in de opslagruimte naast stal C (zie figuur 5.13) en de tweede grotere stal (stal B, zie figuur 5.10 en 5.15). Daarbij zijn boerenzwaluwen die stal C invlogen via de open staldeuren aan de westelijke gevel waargenomen (zie figuur 5.11).

De waargenomen nesten zijn in alle benoemde stallen op de stalen en houten balken, die onderdeel uitmaken van de dakconstructie, waargenomen (zie voor een voorbeeld figuur 5.10). Daarnaast is er ook een nest op de bovenste rand van de houtenbeplating in stal C waargenomen (zie figuur 5.8). Er zijn geen nesten waargenomen tegen de oostgevel van de bestaande gevel van stal C, waar de nieuwe stal tegenaan wordt gebouwd. De nesten zijn tijdens het veldbezoek in de rode zones, zoals aangegeven in figuur 5.11, waargenomen. De waargenomen nesten blijven met het planvoornemen behouden.

Tijdens het veldbezoek zijn vele langsvliegende boerenzwaluwen in stal C en de nabije omgeving waargenomen. Ook zijn er huismussen, huiszwaluwen, spreeuwen (ook juveniele), witte kwikstaart en gekraagde roodstaart waargenomen. De huismussen en spreeuwen zijn met name op het dak en dakrand van stal C waargenomen (zie figuur 5.13 en 5.14). Voor de soorten huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw en spreeuwen vormen de stallen geschikte verblijfplaatsen en kan de aanwezigheid niet worden uitgesloten. Met het

planvoornemen worden geen verblijfplaatsen en toegangen tot de stallen verwijderd gezien de open staldeuren aan de westelijke gevel en de dakranden waar de vogels zijn waargenomen behouden blijven.

In de omgeving van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek kievit, tureluur, bergeend, wilde eend en scholekster waargenomen die over de graslanden nabij de sloten vlogen. Voor alle soorten geldt dat er alternatieven in de omgeving aanwezig zijn in de vormen van sloten, graslanden, stallen en huizen. Daarbij blijft de functie van de stallen en sloten behouden.

Figuur 5.8 Waargenomen nest in stal C tijdens veldbezoek met boerenzwaluw op de rand.

Figuur 5.9 Waargenomen nest in stal C tijdens veldbezoek.

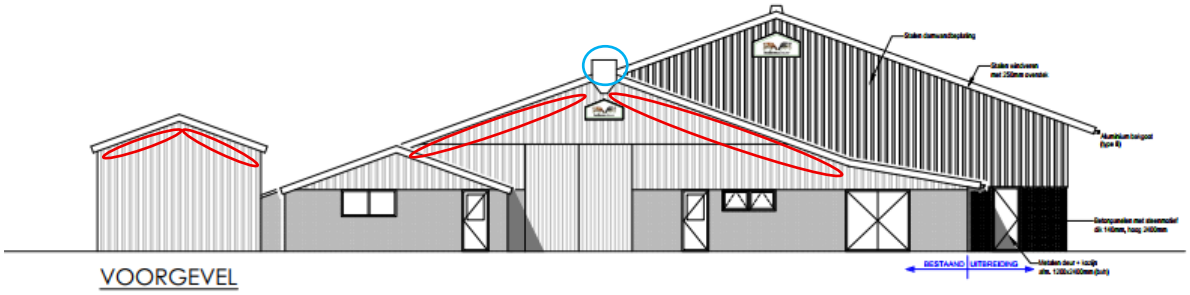
Figuur 5.10 Waargenomen nest in stal B tijdens het veldbezoek.

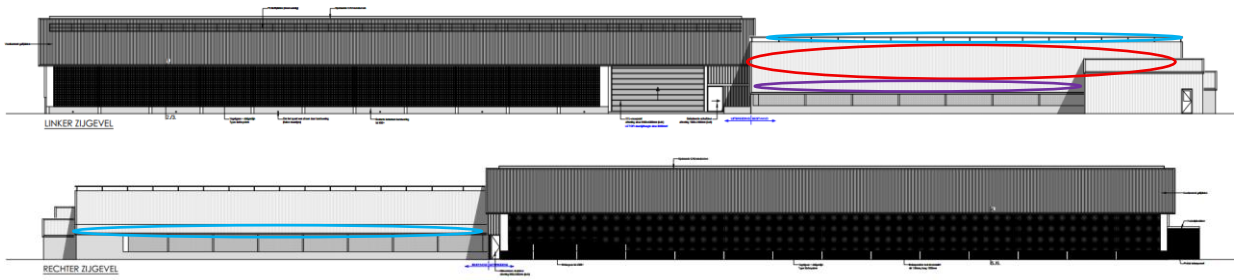
Figuur 5.11 Waargenomen boerenzwaluw die stal C invliegt.

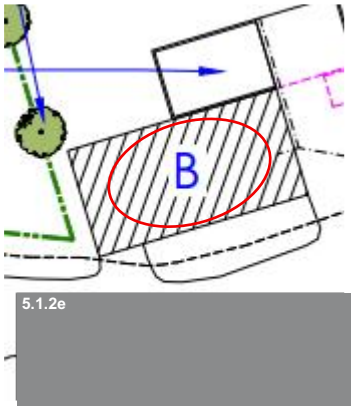
Figuur 5.12 Waargenomen nest in stal naast stal C tijdens het veldbezoek.

Figuur 5.13 Zones waar nesten van vogels (rood) en vogels (blauw) zijn waargenomen tijdens het veldbezoek (Bouwtekeningen realisatie nieuwe stal met werknummer: 2024H02100, bladnummer: AB1a, 15-12-2025)(Omgevingsburo Wiegersma, 2026).

Figuur 5.14 Zones waar nesten van vogels (rood), vogels (blauw) en de dakbeplating (paars) zijn waargenomen tijdens het veldbezoek (Bouwtekeningen realisatie nieuwe stal met werknummer: 2024H02100, bladnummer: AB1a, 15-12-2025)(Omgevingsburo Wiegersma, 2026).

Figuur 5.15 Zone waar nesten van vogels in stal B zijn waargenomen tijdens het veldbezoek (Omgevingsburo 5.1.2e 2026).

Algemene broedvogels

Vanuit de verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) zijn verschillende waarnemingen bekend van algemene broedvogels in de omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied en de nabije omgeving zijn geschikte broedlocaties aanwezig voor bijvoorbeeld de koolmees en de merel. Het kan niet worden uitgesloten dat bijvoorbeeld de merel gebruik maakt van het omliggend groen als nestlocatie.

Het 'broedseizoen' is geen wettelijke periode, maar een globale periode waarin de meeste vogels broeden; het is dus een periode waarin de kans groot is dat er broedende vogels aanwezig zijn binnen (de invloedssfeer van) een werklocatie. Deze periode loopt globaal van 15 maart t/m 15 augustus, maar kan afhankelijk van de soort en weeromstandigheden (veel) eerder beginnen en (veel) later eindigen. Alle nesten met broedactiviteit en gerelateerd (zoals nesten in aanbouw, op nest in afwachting tot leggen van eieren, met eieren, met kuikens) zijn beschermd, ongeacht de tijd van het jaar.

Effectenbeoordeling vogels

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die tijdens de broedactiviteit worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) algemene broedvogels. Verstoring van nesten met eieren of kuikens is niet toegestaan en hier wordt geen vergunning voor verleend. Buiten het broedseizoen zijn onbezette nesten niet beschermd, behalve als het nesten betreft van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Om verstoring te voorkomen dient buiten het broedseizoen te worden gewerkt. Het broedseizoen loopt van 15 maart t/m 15 augustus.

Jaarrond beschermde nesten en categorie 5 nesten

De aanwezigheid van nesten van de huismus, spreeuw, huiszwaluw en boerenzwaluw binnen het plangebied is niet uitgesloten. Met het planvoornemen en de locaties van de waargenomen nesten ten tijde van het veldbezoek, blijven de nesten behouden en functioneel. Verstoring van jaarrond beschermde nesten kan niet worden uitgesloten wegens de geringe afstand tot de werkzaamheden. Daarbij blijven de toegangen en de nestlocaties functioneel voor deze soorten om te broeden.

Tijdens het openbreken van de gevel van stal C mogen er geen nesten worden verwijderd of beschadigd als ten tijde van het uitvoeren van de werkzaamheden hier nesten aanwezig zijn. Echter, wordt met het planvoornemen een nieuwe stal gebouwd en extra geschikt leefgebied gecreëerd. Mits er geen nesten worden beschadigd, vindt er enkel tijdelijke verstoring plaats tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Om negatieve effecten en verstoring te voorkomen dient buiten het broedseizoen van deze soorten te worden gewerkt. Het broedseizoen van deze soorten loopt tezamen van maart t/m september.

5.8 Vleermuizen

Volgens het NDFF-uitvoerportaal zijn in de laatste 5 jaar de volgende vleermuissoorten aangetroffen in (de omgeving van) het plangebied: meervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en de watervleermuis. Alle vleermuizen en essentiële delen van het leefgebied (zoals vliegroutes en foerageergebied) zijn strikt beschermd onder de Bal (art 11.46 Bal).

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger hebben vaak hun verblijfplaatsen in spouwmuren in gebouwen, onder dakconstructies en in diverse andere spleetvormige ruimtes. Binnen het plangebied is een spleet waargenomen die toegang biedt tot een ruimte tussen het dak en dakbeplating in de stal (zie figuur 5.4). Deze ruimte bevindt zich aan de binnenzijde van de stal aan de noordzijde (zie figuur 5.14 en 5.16). Dit kunnen zowel kraam-, zomer-, paar- als winterverblijfplaatsen betreffen. Derhalve kan de aanwezigheid van gebouw bewonende vleermuizen niet worden uitgesloten binnen het plangebied.

De watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis en rosse vleermuis zijn boom bewonende vleermuissoorten. Binnen het plangebied bevinden zich geen bomen. Grenzend aan het plangebied staan diverse bomen. Echter, betreffen de werkzaamheden geen bomen. Wegens het ontbreken van bomen binnen het plangebied, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen uitgesloten.

Figuur 5.16 Dakbeplating aan de noordzijde van de stal C.

Vliegroutes

Het plangebied bestaat uit een boerenerf en nabijgelegen sloten langs agrarische graslanden. Binnen het plangebied bevinden zich geen doorlopende rechtlijnige structuren die kunnen dienen als (essentiële) vliegroutes. Derhalve kan de

aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes van vleermuizen in (de omgeving van) het plangebied worden uitgesloten.

Foerageergebied

Binnen het plangebied kunnen vleermuizen foerageren langs de sloten en graslanden. Dit betreft geen essentieel foerageergebied wegens de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de vorm van graslanden, sloten en bosschages.

Effectenbeoordeling vleermuizen

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied kan het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen niet worden uitgesloten wegens de toegang tot een ruimte tussen het dak en dakbeplating. Gezien het niet kan worden uitgesloten dat deze ruimte doorloopt of andere toegangen aanwezig zijn nabij de gevel die wordt afgebroken, kunnen de werkzaamheden mogelijk leiden tot een verlies van kraam-, zomer- paar en/of winterverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Om negatieve effecten te voorkomen dient eerst een endoscopische controle te worden uitgevoerd vast te stellen of de ruimte tussen de dakbeplating daadwerkelijk geschikt is en de werkzaamheden tot negatieve effecten kunnen leiden. Op basis van de uitkomsten van de endoscopische controle kunnen eventuele passende vervolgacties worden bepaald.

Foerageergebied

De werkzaamheden zorgen (mogelijk) voor een tijdelijk en minimaal verlies aan foerageergebied, echter zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig. Indien de werkzaamheden overdag plaatsvinden ondervinden de vleermuizen geen hinder van de werkzaamheden. Als de werkzaamheden toch in de nacht worden uitgevoerd, dient rekening gehouden te worden met de in de omgeving aanwezige vleermuizen door vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen.

5.9 Overige (rode lijst) soorten

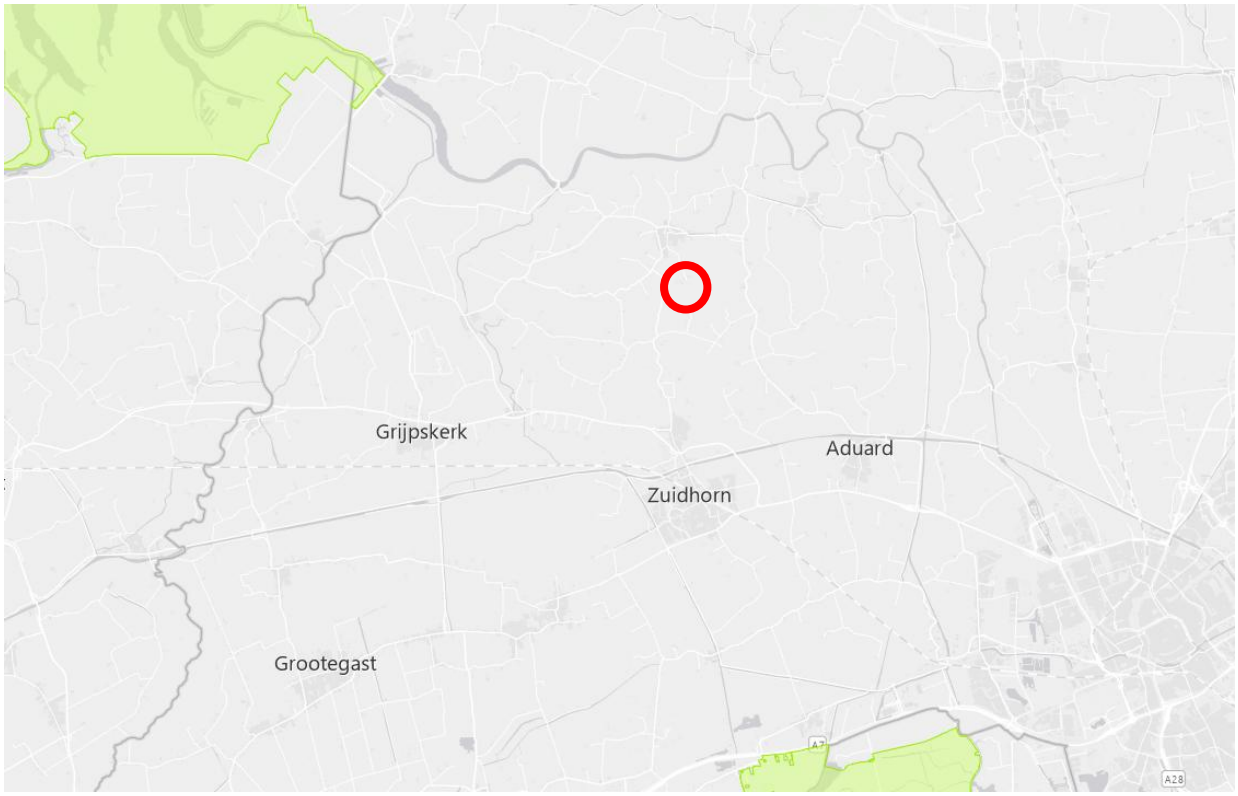
Vanuit de omgevingswet dient ook een korte toets uitgevoerd te worden naar overige soorten zoals rode lijst soorten. Indien een soort aangetroffen kan worden binnen het plangebied of de invloedsfeer, dient hier rekening mee gehouden te worden tijdens de werkzaamheden. Voor deze soorten geldt geen vergunningsplicht. Het is aan de initiatiefnemer en de uitvoerder zelf zorgvuldig te handelen om schade aan deze soorten te allen tijde te voorkomen.

Volgens het NDFF-uitvoerportaal (NDFF, 2025) zijn in de afgelopen 5 jaar geen aanvullende soorten als eerder genoemd aangetroffen in de omgeving van het plangebied welke mogelijk een negatief kunnen ondervinden ten aanzien van de geplande werkzaamheden.

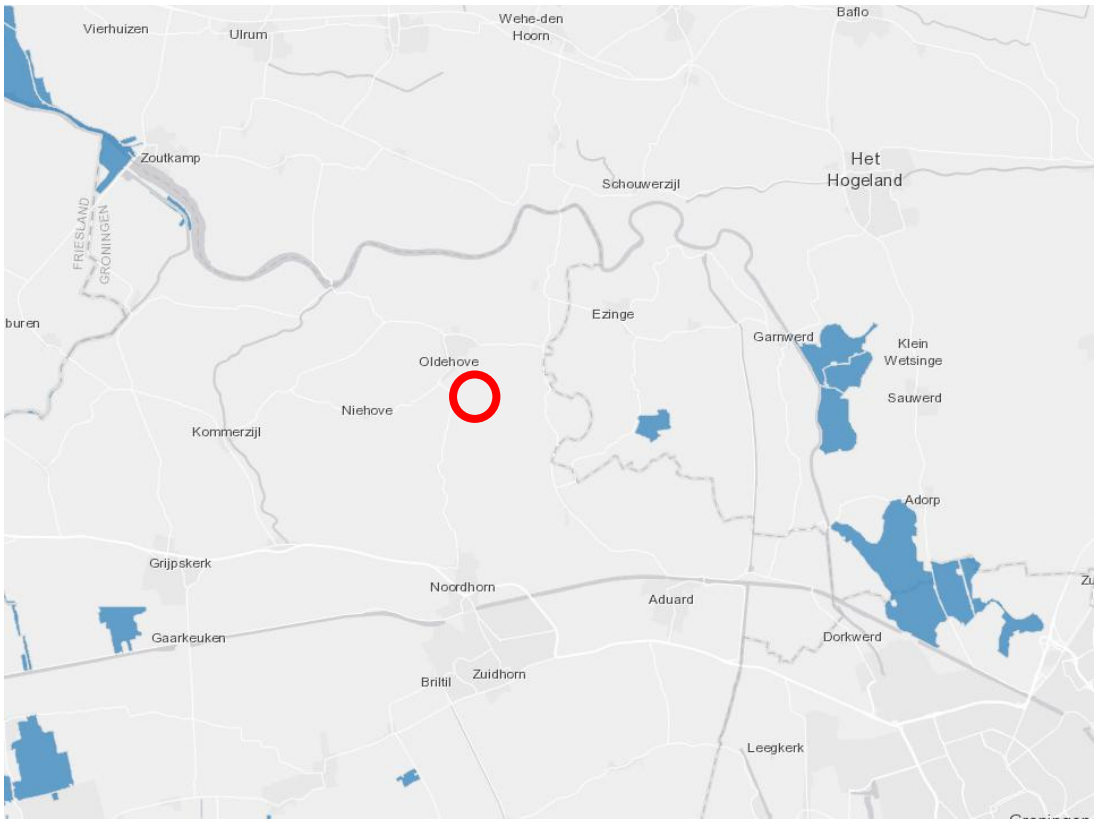
6 Gebiedsbescherming.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (figuur 6.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de 'Lauwersmeer', welke is gesitueerd op 8,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied.

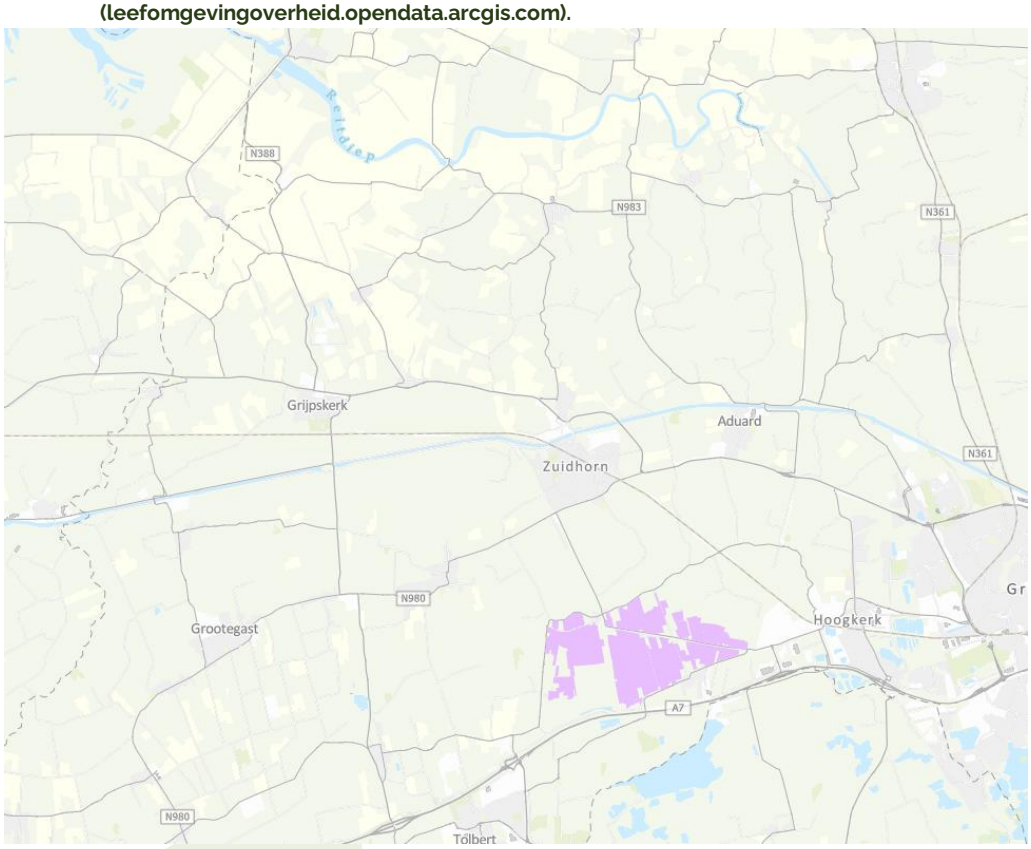
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NNN en/of een aangewezen weidevogelgebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is gesitueerd op 3,2 kilometer ten oosten van het plangebied en het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied op 2,5 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Tevens ligt het plangebied niet in een weidevogelkansgebied (zie figuur 6.2).

Figuur 1.1 Natura-2000 gebieden (groen) t.o.v ligging plangebied (rood omkaderd)(Geocontent.rvo.nl)

Figuur 6.2 NNN-gebieden (blauw) t.o.v. ligging plangebied (rood omkaderd) (leefomgevingoverheid.opendata.arcgis.com).

Figuur 6.3 Ganzenfoerageergebieden (roze) t.o.v. ligging plangebied (rood omkaderd)(geoportaal.provinciegroningen.nl)

Effectenbeoordeling gebieden

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Directe aantasting van habitattypen of leefgebieden is daarom uit te sluiten. Gezien de aard van de ingreep (herinrichting agrarisch erf, bouw nieuwe melkveestal en verbreden van bestaande sloten) en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied worden externe effecten zoals trillingen, verstoring door geluid en mechanische effecten op aangewezen soorten niet verwacht. Gezien de aard en duur van de ingreep doen de voorgenomen werkzaamheden naar verwachting geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied.

Tijdens de bouwfase is een verhoogde waarde van stikstof in de lucht niet uit te sluiten. Extra uitstoot als gevolg van de werkzaamheden kan een negatief effect hebben op het omliggende Natura 2000-gebied. Zowel een tijdelijke als een permanente toename van stikstofdepositie is niet toegestaan. Om zeker te zijn dat de werkzaamheden geen toename van stikstofdepositie veroorzaakt op een Natura 2000-gebied wordt een AERIUS-berekening geadviseerd. In een eerder opgesteld rapport is reeds een AERIUS-berekening uitgevoerd voor dit project (Omgevingsburo Wiegersma, 2026). Indien deze berekening nog actueel en geldig is, hoeft geen nieuw AERIUS-berekening te worden opgesteld.

Het voornemen heeft door zijn locatie, aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en het overige provinciaal beleid (ganzenfoerageergebied). Een negatief effect op het NNN en overige provinciaal beleid is uitgesloten.

7 Houtopstanden.

Tijdens de werkzaamheden worden geen kapwerkzaamheden uitgevoerd. Een negatief effect ten aanzien van mogelijke houtopstanden is uitgesloten. Een kapvergunning is niet van toepassing.

8 Conclusie en vervolgadvies.

8.1 Conclusie

Op basis van de bekende verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek kunnen beschermde soorten in het plangebied niet worden uitgesloten. Op basis van het brononderzoek en het oriënterend veldbezoek wordt een negatief effect verwacht op de soortgroepen vissen, amfibieën, broedvogels en vleermuizen. De te nemen vervolgstappen zijn opgenomen in paragraaf 8.2

Door de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden zijn effecten op Natura-2000 gebieden niet op voorhand uit te sluiten en op delen van het NNN en/of ganzenfoerageervogelgebied wel op voorhand uit te sluiten.

8.2 Advies vervolgtraject

Zoogdieren, ongewervelden, vissen en amfibieën

Tijdens de werkzaamheden de zorgplicht in acht houden waarbij gedacht wordt aan o.a. het volgende:

- als individuen van dieren worden aangetroffen, dienen deze de gelegenheid te krijgen om te kunnen vluchten;
- aanvullend op bovenstaande maatregel kan ervoor worden gekozen om minder mobiele dieren, zoals gewone pad te verplaatsen tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- er dient te allen tijde een natte onderdoorgang aanwezig te zijn. Voorafgaand aan de werkzaamheden ter plaatse van de watergang dient de mogelijkheid te worden geboden om fauna te laten vluchten. Door middel van een kraanbak of ander materiaal voorafgaand aan de werkzaamheden kort te roeren in het water en de werkzaamheden van gesloten naar open uit te voeren wordt insluiting voorkomen.

Grote modderkruiper

Tijdelijke verstoring van de grote modderkruiper kan niet worden uitgesloten wegens de aanwezigheid van geschikte sloten als leefgebied. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten mits er onder een ecologisch werkprotocol en ecologische begeleiding wordt gewerkt.

Poelkikker

Tijdelijke verstoring van de poelkikker kan niet worden uitgesloten wegens de aanwezigheid van geschikte sloten met oevers als water- en landbiotoop. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten, mits er met een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding wordt gewerkt.

Steenmarter

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter en mogelijke negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten wegens de gevel die wordt

opengebroken van stal C met mogelijk aanwezige verblijfplaatsen tussen de dakbeplating en een muur in stal C. Door middel van een endoscopische controle van de dakbeplating en ruimte tussen de muren aan de oostzijde van stal C kan de aan- of afwezigheid van de steenmarter worden vastgesteld en kunnen eventuele passende vervolgstappen worden bepaald.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Om negatieve effecten te voorkomen dient eerst een endoscopische controle te worden uitgevoerd om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen en of de ruimte tussen de dakbeplating daadwerkelijk geschikt is en de werkzaamheden tot negatieve effecten kunnen leiden. Op basis van de uitkomsten van de endoscopische controle kunnen eventuele passende vervolgacties worden bepaald.

Foerageergebied

De werkzaamheden zorgen (mogelijk) voor een tijdelijk en minimaal verlies aan foerageergebied, echter zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig. Indien de werkzaamheden overdag plaatsvinden ondervinden de vleermuizen geen hinder van de werkzaamheden. Als de werkzaamheden toch in de nacht worden uitgevoerd, dient rekening gehouden te worden met de in de omgeving aanwezige vleermuizen door vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen.

Jaarrond beschermde broedvogels

De aanwezigheid van nesten van de huismus, spreeuw, huiszwaluw en boerenzwaluw binnen het plangebied is niet uitgesloten. Echter zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen op locaties waar werkzaamheden worden uitgevoerd, worden geen nesten of toegangen verwijderd. Door de afstand tot de werkzaamheden kan tijdelijke verstoring tijdens de uitvoering van de werkzaamheden niet worden uitgesloten. Tijdens het openbreken van de gevel van stal C mogen er geen nesten worden verwijderd of beschadigd. Daarbij wordt met het planvoornemen een nieuwe stal gebouwd en extra geschikt leefgebied gecreëerd. Mits er geen nesten worden beschadigd, vindt er tijdelijke verstoring plaats tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Om negatieve effecten te voorkomen dient buiten het broedseizoen van deze soorten te worden gewerkt. Het broedseizoen van deze soorten loopt tezamen van maart t/m september.

Algemene beschermde broedvogels

Binnen het plangebied en de nabije omgeving zijn geschikte broedlocaties aanwezig. Buiten het broedseizoen zijn onbezette nesten niet beschermd, behalve als het nesten betreft van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Om negatieve effecten te voorkomen dient buiten het broedseizoen (globaal de periode tussen 15 maart tot 15 augustus) te worden gewerkt.

Het 'broedseizoen' is geen wettelijke periode, maar een globale periode waarin de meeste vogels broeden; het is dus een periode waarin de kans groot is dat er broedende vogels aanwezig zijn binnen (de invloedssfeer van) een werklocatie. Deze periode loopt globaal van 15 maart t/m 15 augustus, maar kan afhankelijk van de soort en weeromstandigheden (veel) eerder beginnen en (veel) later eindigen. Alle nesten met broedactiviteit en gerelateerd (zoals nesten in aanbouw, op nest in afwachting tot leggen van eieren, met eieren, met kuikens) zijn beschermd, ongeacht de tijd van het jaar.

Natura 2000-gebied

Om zeker te zijn of het planvoornemen een negatief effect kan hebben op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Lauwersmeer) dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

Geldigheid onderzoeksgegevens

Onderzoeksgegevens ten behoeve van flora- en fauna-activiteiten aangaande soorten die onder artikel 11.37 lid 1 (Vogelrichtlijnsoorten), artikel 11.46 lid 1 (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 11.54 lid 1 (andere soorten) van de Bal vallen mogen maximaal 3 jaar oud zijn ten opzichte van de datering van de aanvraag. Voornoemde geldigheid van onderzoeksgegevens is enkel van toepassing als het plangebied en de directe omgeving (de invloedssfeer) in de tussentijd niet wezenlijk veranderd zijn. Indien daar wel sprake van is, dienen de onderzoeksgegevens ná de verandering(en) te zijn verzameld (artikel 11.197j tweede lid, onder b van de omgevingsregeling). In het geval dat gegevens worden gebruikt die ouder zijn dan drie jaar, dient onderbouwd te worden waarom de gegevens toch voldoende actueel zijn (artikel 16.5 lid 2 omgevingswet).

Samenvatting.

Op basis van het brononderzoek en het oriënterend veldbezoek kunnen de volgende conclusies en vervolgadviezen met betrekking tot beschermde natuurwaarden worden getrokken.

Tabel 1: Samenvatting

SOORTGROEP/GEBIED	EFFECTEN INRICHTINGS-WERKZAAMHEDEN	ADVIES	VERGUNNING NOODZAKELIJK?	
Vaatplanten	Geen	Geen	Nee	
Reptielen	Geen	Geen	Nee	
Vissen	Mogelijke verstoring van grote modderkuiper	Werken volgens ecologisch werkprotocol	Nee	
Amfibieën	Verstoren vrijgestelde amfibieën Mogelijke verstoring/beschadiging/doding van poelkikker	Specifieke zorgplicht Werken volgens ecologisch werkprotocol	Nee Nee	
Ongewervelden	Verstoren vrijgestelde ongewervelde	Specifieke zorgplicht	Nee	
Grondgebonden zoogdieren	Verstoren vrijgestelde grondgebonden zoogdieren Mogelijke verstoring/vernietiging van verblijfplaatsen van steenmarter	Specifieke zorgplicht Endoscopische controle van mogelijke geschikte verblijfplaatsen	Nee	
Vleermuizen	Mogelijke verstoring wanneer werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd	Werken overdag-/ met vleermuisvriendelijke verlichting	Nee	
	Mogelijke verstoring/vernietiging van kraam-, zomer-, paar-en winterverblijfplaatsen door werkzaamheden	Endoscopische controle van mogelijke geschikte verblijfplaatsen	Mogelijk	
Algemene broedvogels	Mogelijke verstoring van een broedplaats door de werkzaamheden	Werken buiten broedseizoen-/ broedvogelcheck door ecoloog	Nee, niet mogelijk	
Jaarrond beschermde broedvogels	Geen Mogelijke verstoring/vernietiging van verblijfplaatsen van de huismus, spreeuw, boerenzwaluw en huiszwaluw	Geen Werken buiten broedseizoen	Nee Nee	
Overige (rode lijst) soorten	Geen	Geen	Nee	
Natura 2000-gebieden	Verhoging stikstof op het Natura 2000-gebied	AERIUS-berekening laten uitvoeren	Mogelijk	
NNN-gebieden	Geen; op geruime afstand	Geen	Nee	
Ganzenfoerageergebied	Geen; op geruime afstand	Geen	Nee	
Weidevogelkansgebied	Geen; op geruime afstand	Geen	Nee	
Houtopstanden	Geen	Geen	Nee	

Geen vervolgonderzoek/ acties noodzakelijk voor de geplande werkzaamheden

De geplande werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits het gegeven advies wordt opgevolgd

Vervolgonderzoek: er is onvoldoende inzicht verkregen om de effecten van de werkzaamheden te bepalen

Vergunning is noodzakelijk. De werkzaamheden zullen leiden tot een negatief effect

Verwijzingen.

Provincie Groningen. (2022). *Omgevingsverordening Provincie Groningen 2022 (Technische Herziening)*. Provincie Groningen. 2022.

De Vlinderstichting. (z.d.). Geraadpleegd op 10-6-2026. Van https://www.vlinderstichting.nl/

De Zoogdiervereniging. (z.d.). De Zoogdiervereniging. Geraadpleegd op 10-6-2026. Van https://www.zoogdiervereniging.nl/

Geoportaal Provincie Gronigen. (z.d.). Geraadpleegd op 10-6-2026. https://geoportaal.provinciegroningen.nl/

Kennisdocument Grote Modderkruiper – BIJ12. (2021). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-grote-modderkruiper/

Kennisdocument Kleine Marterachtigen - BIJ12. (2024). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-kleinemarterachtigen/

Kennisdocument Levenbarende Hagedis – BIJ12. (2017). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-levendbarende-hagedis/

Kennisdocument Poelkikker - BIJ12. (2017). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-poelkikker/

Leefomgeving Groningen. (z.d.). Geraadpleegd op 10-6-2026. Van https://leefomgevingoverheid.opendata.arcgis.com/

NDFF. (2026). *Ndff uitvoerportaal*. Ndff-ecogrid. Geraadpleegd op 28-05-2026. Van https://ndffecogrid.nl/uitvoerportaal/

NDFF Verspreidingsatlas. (z.d.). Geraadpleegd op 10-6-2026. Van https://www.verspreidingsatlas.nl/ Pdok. (z.d.). *pdok viewer*. pdok.nl. Geraadpleegd op 21-1-2026. Van https://app.pdok.nl/viewer/

Omgevingsburo 5.1.2e (2026). *Onderbouwing ETFAL: Melkveebedrijf* 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e *Selwerd 5 Oldehove*.

Zoogdiervereniging.nl. (2024) *Vleermuisvriendelijke verlichting.* Zoogdiervereniging. Geraadpleegd op 10-6-2026. Van https://www.zoogdiervereniging.nl/

Gebruikte afkortingen

Ow Omgevingswet

BSBm Bestuurlijke strafbeschikking milieu

NDFF Nationale Databank Flora en Fauna

WGA Witteveen groenprojecten en advies B.V.

Bijlagen.

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Bijlage I Wet- en regelgeving.

De Omgevingswet bevat algemene regels over de fysieke leefomgeving. De bescherming van de Nederlandse natuur is nader uitgewerkt in een Algemene maatregel van Bestuur (AmvB), te weten het "Besluit activiteiten leefomgeving"(Bal). In de navolgende paragrafen wordt een uitwerking gegeven van het Bal voor soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. Voor soortenbescherming en gebiedsbescherming is in de Omgevingswet een specifieke zorgplicht opgenomen. Deze is als sluitstuk nader uitgewerkt.

Soortenbescherming (flora- en fauna-activiteit)

Tot 2024 was het onderdeel 'soortenbescherming' geregeld in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn), artikel 3.5 (Habitatrichtlijn) en artikel 3.10 (beschermingsregime andere soorten) van de Wnb. Vanaf 2024 vallen alle *verbodsbepalingen* uit deze artikelen onder artikel 5.1, tweede lid, onderdeel g 'flora- en fauna-activiteit' van de Omgevingswet (Ow).

Verbodsbepalingen

Onder de Omgevingswet (artikel 5.1 lid 2g) geldt dat het verboden is om zonder een omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten. Dit verbod geldt voor beschermde soorten die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 lid 1 Bal), Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1 Bal) en andere beschermde soorten (artikel 11.54 lid 1 Bal).

Tabel 3.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime.

Soorten	Artikel Bal	Verboden
Vogelrichtlijn	11.37, lid 1	a) Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende vogels; b) Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegenemen van nesten; c) Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels; d) Het opzettelijk storen van vogels
Habitatrichtlijn soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	11.46, lid 1	a). Opzettelijk doden/vangen b) Opzettelijk verstoren c). Eieren te rapen of vernielen d). Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen e). Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	11.54, lid1	a) Opzettelijk doden/vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in bijlage IX van de wet onderdeel A) b) Opzettelijk beschadigen of vernielen vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A; c) Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Met betrekking tot de Vogelrichtlijn hebben provincies de bevoegdheid apart beleid te voeren ten aanzien van de vogelsoorten met jaarrond beschermde

nestplaatsen. In de meeste provincies is hierdoor sprake van een aparte lijst. Binnen de categorie 'andere beschermde soorten' hebben provincies de bevoegdheid om eigen beleid te voeren in de eigen provinciale omgevingsverordening. Zo geldt soms een vrijstelling met betrekking tot inrichting en beheer voor sommige soorten in de ene provincie, terwijl dit in andere provincies niet het geval is.

Overtreding van verboden
In geval van overtreding van verboden zoals het opzettelijk doden van beschermde individuen, vernielen jaarrond beschermde nesten, eieren of beschermde functionele leefgebieden, bestaat er voor het bevoegd gezag een beginselplicht tot handhaving. Dat kan leiden tot bestuursrechtelijke maatregelen in de vorm van een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een BSBm (Bestuurlijke strafbeschikking milieu). Overtreding van deze verboden is bovendien een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

Gebiedsbescherming – Natura 2000 (Natura 2000-activiteit)

Het onderdeel gebiedsbescherming (artikel 5.1 lid 1e Ow) beschermt de Natura 2000-gebieden in Nederland. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa en bestaat uit gebieden die hun bescherming ontlenen aan op Europees niveau gemaakte afspraken; de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (artikel 3.59 Bkl). Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Per gebied zijn zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld. Activiteiten en andere handelingen mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Voor activiteiten die schadelijk (kunnen) zijn voor het Natura 2000-gebied geldt een vergunningplicht (artikel 5.1, lid 1e Ow).

Natura 2000-activiteiten die zijn opgenomen in een programma (artikel 11.18 Bal) of in de omgevingsverordening (artikel 11.19 Bal) of Natura 2000-activiteiten van nationaal belang (artikel 4.12 OB) die bij ministeriële regeling zijn aangewezen (artikel 11.20 Bal) kunnen, onder voorwaarden (artikel 11.21 Bal), vrijgesteld zijn van de vergunningplicht.

Gebiedsbescherming – Overig

Naast de wettelijke bescherming van Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden planologisch vastgelegd. Hieronder vallen onder ander het Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebieden en het ganzenbeleid.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreffen alle bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden in Nederland waardoor de natuurgebieden (beter) met elkaar en het agrarisch gebied verbonden worden. Provincies zijn hiervoor het bevoegd gezag en leggen de begrenzing en bescherming vast in hun omgevingsverordening. In het NNN geldt een "nee-tenzij principe", wat inhoudt dat in principe geen ontwikkelingen zijn toegestaan, tenzij met zekerheid kan worden

vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden niet worden aangetast. Sommige provincies hanteren bovendien een externe werking van projecten die buiten de begrenzing zijn voorzien.

Ganzenfoerageergebied
In provincie Groningen is het ganzenbeleid vastgesteld voor de gehele provincie. Dit houdt in dat in de aangewezen ganzenslaapplaatsen rust wordt geboden aan inheemse ganzen gedurende de winterrustperiode in de gehele provincie.

In de aangewezen ganzenfoerageergebieden geldt dat (trek)ganzen niet mogen worden verjaagd of geschoten gedurende de periode van 1 november tot 1 april (in enkele specifieke gebieden tot uiterlijk 1 mei of 1 juni). Verstoren van ganzen in deze periode betreft een overtreding van artikel 11.37 Bal.

Houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Omgevingswet. Voor het kappen van houtopstanden groter dan 10 are en bomen uit een rijbeplanting van 20 of meer bomen buiten de bebouwingscontour houtkap (artikel 11.111 Bal), vastgesteld in de gemeentelijke omgevingsplannen, is een meld- en herplantplicht van toepassing. Deze “bebouwingscontour houtkap” kan afwijken van de normale bebouwde komgrens. Daarnaast kunnen door de gemeente opgestelde afwijkende regels ten aanzien van het kappen van houtopstanden gelden. Deze kunnen zowel binnen als buiten de bebouwingscontour houtkap gelden.

De meld- en herplantplicht houdt in dat bij de provincie Groningen een kapmelding moet worden gedaan. Na een wachttijd van tenminste 4 weken (artikel 11.126 Bal) waarin het bevoegd gezag goedkeuring verleent, kan worden aangevangen met de kap. Binnen drie jaar na de kap van de houtopstand of bomen dient herplant plaats te vinden volgens de regels van de provincie (artikel 11.119 Bal).

Specifieke zorgplicht

Onder de Ow gelden zowel een algemene als een specifieke zorgplicht. Binnen de algemene zorgplicht (artikel 1.6 Ow) wordt gesteld dat *eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de fysieke leefomgeving.* Aanvullend is in de Ow een specifieke zorgplicht opgenomen voor soortbescherming (artikel 11.27 lid 1 Bal) en gebiedsbescherming (11.6 lid 1 Bal). Hierin wordt gesteld dat degene die een Natura2000-activiteit, activiteit in een bijzonder nationaal natuurgebied, flora- en fauna activiteit of een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, verplicht is:

- alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Specifieke zorgplicht flora- en fauna activiteiten (artikel 11.27 lid 2 Bal)
Voor flora- en fauna-activiteiten (soortenbescherming) houdt de hierboven genoemde plicht in ieder geval in dat:

- voorafgaand aan het verrichten van de activiteit dient te worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van soorten horende bij de Europese Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en andere (Nederlandse) beschermde- en rode lijst-soorten op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie;
- nagegaan dient te worden of er nadelige gevolgen zijn voor deze soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor (waard)planten van die soorten.

Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten:

- dient te worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- worden alle passende preventieve maatregelen getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- wordt tijdens en na het verrichten van de activiteit nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- wordt het verrichten van de activiteit gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, worden passende herstelmaatregelen getroffen.

Specifieke zorgplicht Natura 2000-activiteiten (artikel 11.6 lid 2 Bal)
Voor Natura 2000-activiteiten houdt voornoemde plicht in ieder geval in dat:

- voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van, een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden van vogelsoorten, natuurlijke habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten.

Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten:

- wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- worden alle passende preventieve maatregelen getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- wordt tijdens en na het verrichten van de activiteit nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- wordt het verrichten van de activiteit gestaakt als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen; of
- als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, worden passende herstelmaatregelen getroffen.

Nalaten van de (specifieke) zorgplicht
Het nalaten van de (specifieke) zorgplicht (voor alle in het wild levende dieren, planten en beschermde gebieden) is een overtreding van de Omgevingswet en kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen.

Memo Endoscopische Controle.

Melkveehouderij Dol

Groen denken.

Slim doen.

Memo in het kader van een flora en fauna-activiteit in de Omgevingswet

In opdracht van: Melkveehouderij 5.1.2e

Foto's: Witteveen groenprojecten en advies B.V.

Auteur	Datum	Versie	Documentnummer
5.1.2e	1-9-2026	Definitief	26191.Memo.d2

Geaccordeerd

5.1.2e

Adres	Internet	Telefoon	E-mail
5.1.2e	witteveenadvies.nl	5.1.2e	info@witteveenadvies.nl

8921 EZ Leeuwarden

Copyright en disclaimer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of enig andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever. Deze uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. De samenstellers zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolkomenheden ten gevolge van het gebruik van deze uitgave. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is haar eigendom. ©

Witteveen groenprojecten en advies is niet aansprakelijk voor (vervolg-)schade welke kan voortkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde quickscan. Dit rapport is onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever opgesteld.

Wijzigingen van de plannen (o.a. ontwerp, plangebied, methode, materieel, uitvoeringsperiode en tijdstip) ten opzichte van wat in dit rapport is omschreven, kunnen van invloed zijn op de effectenbeoordeling en conclusie van het uitgevoerde onderzoek, alsmede het advies voor het vervolgtraject.

Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Witteveen groenprojecten en advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Dit betekent dat wij werken volgens de richtlijnen en protocollen van het NGB, en dat wij actief deelnemen aan het kennisnetwerk. Daarnaast zijn wij ISO 9001:2015 gecertificeerd. Hiermee borgen wij de kwaliteit en veiligheid van onze werkwijzen en diensten.

1. Aanleiding

Deze memo betreft een aanvullend document op de Quickscan, uitgevoerd op 1-9-2026 door Witteveen groenprojecten en advies. Op basis van het veldbezoek ten behoeve van de quickscan kon de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen in stal C niet worden uitgesloten (zie figuur 1 voor de locatie van stal C en het planvoornemen).

1.1. Steenmarter

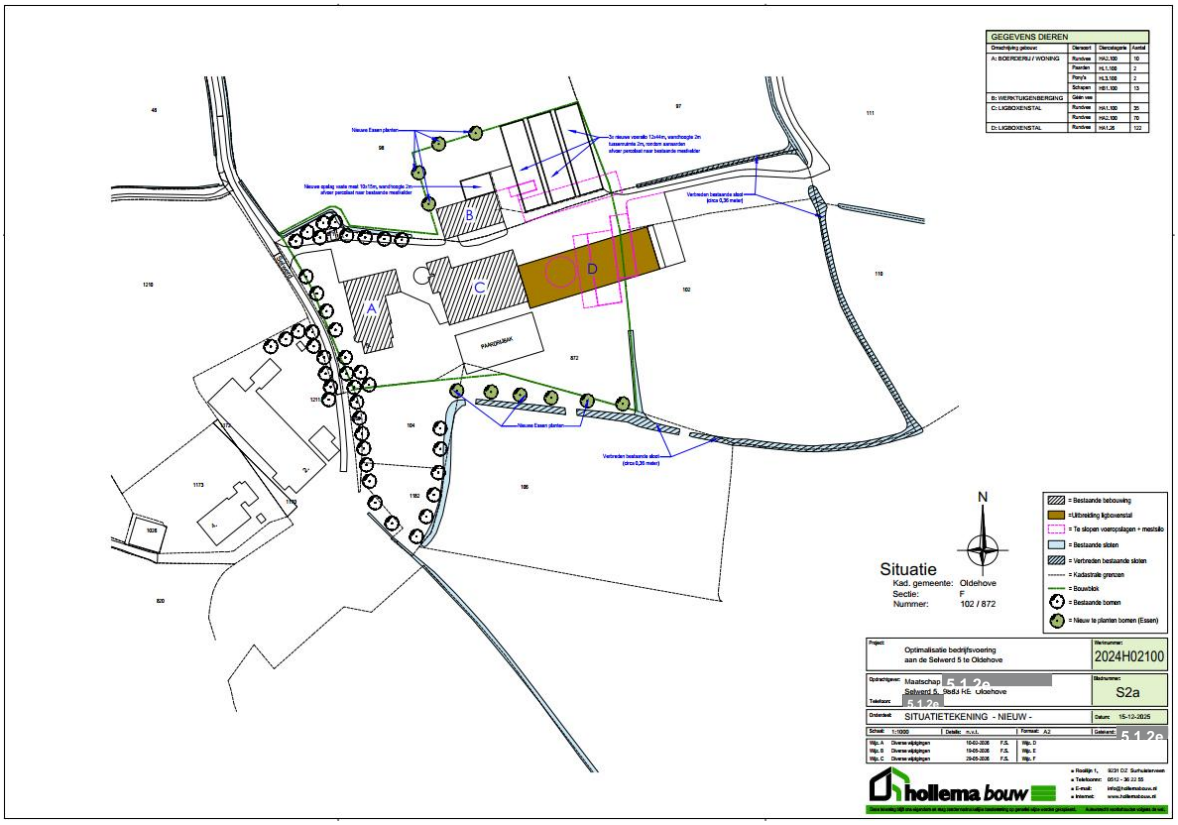
Op basis van de quickscan zijn mogelijke verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig tussen de muren van de oostgevel van stal C (zie figuur 2) en tussen de dakbeplating aan de noordzijde van stal C (zie figuur 5 en 6). Deze tussenruimtes bieden mogelijk geschikte verblijfplaatsen. In het kader van het planvoornemen wordt een nieuwe stal gerealiseerd die wordt verbonden met de oostgevel van stal C. Hiervoor wordt een deel van deze gevel verwijderd. Op basis van de quickscan kon daarom niet worden uitgesloten dat het planvoornemen negatieve effecten heeft op een eventuele verblijfplaats van de steenmarter.

1.2. Vleermuizen

Ook kon in de quickscan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen tussen de dakbeplating aan de noordzijde van stal C niet worden uitgesloten (zie figuur 5 en 6).

1.3. Vervolg

Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten, is een aanvullend endoscopisch onderzoek uitgevoerd. In deze memo worden de resultaten van dit onderzoek beschreven. Voor een omschrijving van het plangebied, het planvoornemen en de mogelijke effecten wordt verwezen naar document 26140.QS.d2 (Witteveen groenprojecten en advies, 2026).

Figuur 1 Indelingstekening van de beoogde situatie en de te verbreden sloten (Omgevingsburo Wiegersma, 2026).

2. Veldbezoek

Het aanvullend veldbezoek is uitgevoerd op 1 juli 2026 onder geschikte weersomstandigheden (circa 18 °C en windkracht 3 Bft). De potentiële verblijfplaatsen zijn onderzocht met behulp van een endoscoop, zaklamp en visuele inspectie op basis van deskundig ecologisch inzicht. Tevens is gecontroleerd op de aanwezigheid van sporen die kunnen wijzen op gebruik door de steenmarter of gebouwbewonende vleermuizen.

3. Soortinformatie

Steenmarter

Steenmarters maken doorgaans geen nest, maar gebruiken verschillende schuil- en rustplaatsen die beschikbaar zijn in de omgeving. Deze bevinden zich onder andere in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, kruipruimten, zolders, spouwmuren en ruimten onder dakbedekking. De steenmarter kan door openingen van minimaal 5-6 cm kruipen om bij een schuilplaats te komen (Zoogdiervereniging, z.d.).

Vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger hebben vaak hun verblijfplaatsen in spouwmuren in gebouwen, onder dakconstructies en in diverse andere spleetvormige ruimtes.

4. Resultaten

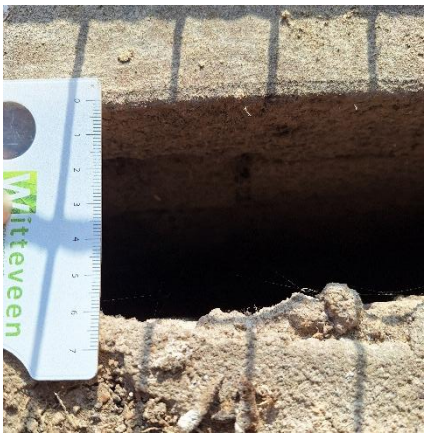
4.1. Oostgevel Stal C

De onderzochte muur bevindt zich aan de oostzijde van stal C en heeft een hoogte van circa 1,5 meter (zie figuur 2). De muur bestaat uit twee gemetselde muren met daartussen een open spleet van circa 6 cm breed (zie figuur 3). Vanwege de breedte van de spleet, de hoogte van de muur en de lichtinval vanaf de bovenzijde kon de volledige ruimte worden geïnspecteerd met behulp van een endoscoop, zaklamp en visuele controle. Daarnaast is de muur, de directe omgeving en de mogelijke toegangen gecontroleerd op sporen van de steenmarter, zoals uitwerpselen, haren, prooiresten of loopsporen. Zie figuur 4 voor een impressie van de situatie.

De spleet is over een lengte van circa twee meter aanwezig en loopt door tot aan het maaiveld. Uit de inspectie blijkt dat de spleet geen toegang biedt tot een afgesloten of beschutte ruimte waarin een steenmarter een rust- of verblijfplaats kan hebben. Tijdens de controle zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen. Daarnaast is de locatie weinig geschikt als verblijfplaats vanwege de open constructie, de voortdurende lichtinval en tocht, en de dagelijkse verstoring door de aanwezige runderen.

Figuur 2 Impressie van de locatie en omgeving van de muur in de oostgevel (rood omkaderd).

Figuur 3 Afmeting van de breedte van de bovenzijde van de spleet in de muur van de oostgevel.

Figuur 4 Impressie van de binnenzijde van de spleet tussen de muren van de oostgevel.

4.2. Dakbeplating noordzijde stal C

De dakconstructie bestaat uit metalen dakbeplating met een stalen draagconstructie. Aan de onderzijde van het dak zijn tussen de stalen balken houten platen aangebracht, waardoor een ruimte ontstaat tussen de dakbeplating en de houten betimmering (zie figuur 5 en 6). Op enkele plaatsen zijn spleten aanwezig tussen de houten platen en de stalen constructie die mogelijk toegang bieden tot deze ruimten (zie figuur 6).

Deze ruimten zijn met behulp van een endoscoop volledig geïnspecteerd om vast te stellen of zij worden gebruikt door de steenmarter of gebouwbewonende vleermuizen (zie figuur 7 en 8).

Tijdens de inspectie is vastgesteld dat de ruimten tussen de dakbeplating lokaal zijn afgesloten door de stalen constructie, waardoor geen aaneengesloten verblijf- of verplaatsingsruimte aanwezig is over de lengte van de stal. Alle bereikbare ruimten en toegangswegen zijn gecontroleerd. Hierbij zijn geen sporen van de steenmarter of gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen. Ook aan de buitenzijde van de stal zijn geen openingen aangetroffen die toegang bieden tot deze ruimten en die onder het planvoornemen verwijderd worden.

Daarnaast heeft de opdrachtgever tijdens het veldbezoek aangegeven dat het gedeelte van de gevel ter hoogte van de dubbele dakbeplating niet wordt verwijderd als onderdeel van het planvoornemen (zie figuur 9). De onderzochte ruimten blijven daardoor volledig behouden.

Op basis van het ontbreken van sporen en het feit dat de betreffende constructiedelen behouden blijven, kan worden uitgesloten dat het planvoornemen leidt tot het verwijderen of verstoren van verblijfplaatsen van de steenmarter of gebouwbewonende vleermuizen.

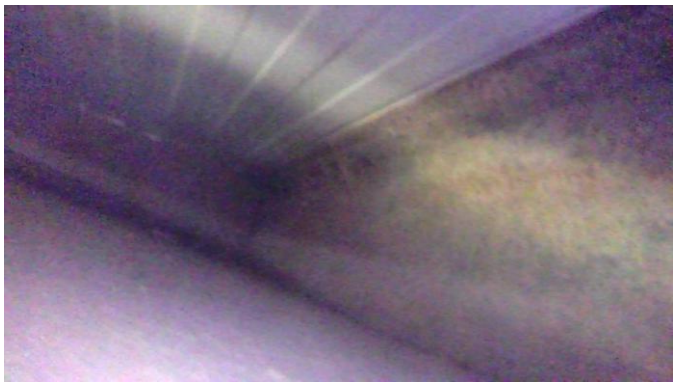
Figuur 5 Impressie van de dakbeplating van de noordzijde van het dak van stal C.

Figuur 6 Impressie van de openingen tussen de dakconstructie en houten platen.

Figuur 7 Impressie van de binnenzijde van de ruimtes tussen de dakbeplating.

Figuur 8 Impressie van de binnenzijde van de ruimtes tussen de dak beplating.

Figuur 9 Impressie van de oostgevel van stal C. De rode lijnen geven aan waar de koeienboxen ophouden. De zijden van de gevel aan de zijkanten van de lijn blijft in ieder geval behouden.

5. Conclusie

Het aanvullend endoscopisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan, waarin de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen niet kon worden uitgesloten.

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn de potentiële verblijfplaatsen onderzocht met behulp van een endoscoop, zaklamp en visuele inspectie. Tijdens de controle zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op gebruik door de steenmarter of andere soorten.

De spleet tussen de muren aan de oostzijde van stal C blijkt door de open constructie, lichtinval, tocht en aanwezige verstoring beperkt geschikt als verblijfplaats. In combinatie met het ontbreken van sporen van gebruik en het behoud van dit deel van de muur, kan de aanwezigheid en beschadiging van een verblijfplaats van de steenmarter redelijkerwijs worden uitgesloten.

De potentiële ruimten tussen de dakbeplating aan de noordzijde van stal C blijven behouden en worden niet aangetast door het planvoornemen. Gezien hier ook geen sporen zijn waargenomen, is geen sprake van het verwijderen of verstoren van verblijfplaatsen van steenmarter en vleermuizen.

Op basis van de resultaten van het aanvullend onderzoek kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot het verwijderen of verstoren van verblijfplaatsen van de steenmarter of gebouwbewonende vleermuizen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen als gevolg van het planvoornemen kunnen daarom worden uitgesloten. Aanvullend soortgericht onderzoek, het treffen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit wordt niet noodzakelijk geacht.

Verwijzingen

De Zoogdiervereniging. (z.d.). De Zoogdiervereniging. Geraadpleegd op 9-7-2026. Van https://www.zoogdiervereniging.nl/

Witteveen groenprojecten en advies. (2026). **Quickscan ecologie Melkveehouderij** 5.1.2e Projectnummer 26140. Datum: 1 september 2026.

Ecologisch Werkprotocol Poelkikker en Grote modderkruiper

Witteveen groenprojecten en advies

Groen denken.
Slim doen.

Ecologisch werkprotocol Poelkikker en Grote modderkruiper.

In opdracht van: Melkveehouderij [redacted]

Foto's: Witteveen groenprojecten en advies B.V.

Auteur	Datum	Versie	Documentnummer
[redacted]	1-9-2026	Definitief	26191.EWP.d2

Geaccordeerd

[redacted]

Adres	Internet	Telefoon	E-mail
[redacted]	witteveenadvies.nl	[redacted]	info@witteveenadvies.nl

8921 EZ Leeuwarden

Copyright en disclaimer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of enig andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever. Deze uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. De samenstellers zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolkomenheden ten gevolge van het gebruik van deze uitgave. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is haar eigendom. ©

Witteveen groenprojecten en advies is niet aansprakelijk voor (vervolg-)schade welke kan voortkomen op basis van de inhoud en resultaten in dit document.

Witteveen groenprojecten en advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Dit betekent dat wij werken volgens de richtlijnen en protocollen van het NGB, en dat wij actief deelnemen aan het kennisnetwerk. Daarnaast zijn wij ISO 9001:2015 gecertificeerd. Hiermee borgen wij de kwaliteit en veiligheid van onze werkwijzen en diensten.

Inhoud

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding en doelstelling 3
1.2 Opbouw ecologisch werkprotocol 3
1.3 Algemeen 3
1.4 Ecologische begeleiding 4
1.5 Verantwoording 5
2 Plangebied 6
2.1 Huidige situatie 6
2.2 Planontwikkeling 7
2.3 Beschermde natuurwaarden 9
2.3.1 Toelichting kwetsbare periodes 9
3 Maatregelen 11
3.1 Verbreden sloot 11
3.2 Herkenning soorten 12
3.2.1. Poelkikker 12
2.3.2. Grote modderkruiper 13
4 Calamiteiten en bijzonderheden 14
5 Logboek 15
Logboek 16
Verwijzingen 17
Bijlage I Omgevingswet onderdeel flora en fauna activiteit I
Omgevingswet activiteit flora en fauna 2
Soortenbescherming 2
Specifieke zorgplicht 3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Melkveehouderij 5.1.2e heeft Witteveen groenprojecten en advies in 2026 een Quickscan uitgevoerd voor de herstructurering van het agrarisch erf en het verbreden van de sloten aan de Selwerd 5 te Oldehove (gemeente Westerkwartier, Provincie Groningen) (Witteveen groenprojecten en advies, 2026). Hieruit is gebleken dat de sloten geschikt leefgebied bieden voor de poelkikker en de grote modderkruiper en de aanwezigheid van de poelkikker en grote modderkruiper in het plangebied derhalve niet kan worden uitgesloten. Met het planvoornemen blijft de functie van de sloten behouden en gaat er geen geschikt leefgebied verloren. De soorten kunnen wel tijdelijke verstoring ondervinden tijdens het verbreden van de sloten. In voorliggend ecologisch werkprotocol wordt beschreven hoe rekening dient te worden gehouden met de poelkikker en de grote modderkruiper om negatieve effecten te voorkomen.

1.2 Opbouw ecologisch werkprotocol

Het ecologisch werkprotocol is als volgt opgebouwd: inleidend deel (hoofdstuk 1 en 2) met een omschrijving van het plangebied, de werkzaamheden en de (verwachte) natuurwaarden. In hoofdstuk 3 staat de uitwerking van het ecologische werkprotocol met daarin algemene en locatie- en soortspecifieke maatregelen en de herkenning van de soorten. In hoofdstuk 4 is omschreven hoe er met calamiteiten en bijzonderheden moet worden omgegaan en in hoofdstuk 5 wordt een korte toelichting van het logboek gegeven.

1.3 Algemeen

- Alle maatregelen voortvloeiend uit dit ecologisch werkprotocol behoren tot de verplichting van de opdrachtgever en zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- Alle betrokkenen moeten van de inhoud van dit werkprotocol op de hoogte zijn, met de inhoud akkoord zijn en zich hieraan houden.
- De uitvoerder betrekt, al dan niet via de opdrachtgever, de ecologisch begeleider bij de werkzaamheden zodra het werkplan daartoe aanleiding geeft; en onderhoudt gedurende de uitvoering van het werk als daar aanleiding toe is telefonisch of via e-mail contact met de ecologisch begeleider over de vorderingen van de werkzaamheden.
- Het ecologisch werkprotocol dient gedurende de uitvoering aanwezig te zijn op locatie, alsmede de eventueel van toepassing zijnde vergunning.
- De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden conform dit werkprotocol. Bij afwijking van dit protocol bestaat de kans op het overtreden van de Omgevingswet. Afwijkingen aan het protocol zijn enkel mogelijk als dit vooraf besproken en in overeenstemming is met de ecologisch begeleider en eventueel het bevoegd gezag.
- Als ecologische calamiteiten (knelpunten of onverwachte omstandigheden en/of gebeurtenissen) plaatsvinden (zoals het aantreffen van verblijfplaatsen van beschermde soorten die in gebruik zijn of sporen van gebruik vertonen), dan zullen de werkzaamheden tijdelijk gestaakt moeten worden en dient meteen contact opgenomen te worden met de ecologisch begeleider.

1.4 Ecologische begeleiding

Het doel van het ecologisch werkprotocol is om de werkzaamheden in het werkgebied uit te voeren met inachtneming van mogelijke aanwezigheid van beschermde en algemene soorten. Door te werken conform dit werkprotocol zullen de verwachte soorten geen negatieve effecten ondervinden en blijft de functionaliteit van het leefgebied van (beschermde) soorten behouden.

Gedurende de uitvoering moet een ecologisch begeleider oproepbaar zijn, om vragen over het werkprotocol te beantwoorden. De ecologisch begeleider geeft aanwijzingen voor- en tijdens de uitvoering van de in het ecologisch werkprotocol omschreven maatregelen. De oproepbare ecologisch begeleider dient te voldoen aan de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden, zie box 1. Hieronder is de ecologisch deskundige (tabel 1.1) opgenomen welke voor de begeleiding van het project kan worden opgeroepen.

Box 1: Deskundigheid conform Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, 2024)

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland verstaat onder een ecologisch deskundige iemand die ecologisch advies geeft en onderzoek doet. En werkzaamheden begeleidt die te maken hebben met habitats (natuurlijk leef- of woongebieden) en soorten. Een ecologisch deskundige speelt een rol bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dit geldt voor een of meer stappen, van vooronderzoek tot de aanvraag van een omgevingsvergunning. Soms is hij of zij onderzoeker of adviseur.

De ecologisch deskundige heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis. De deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hiermee wordt bedoeld dat de ecologisch deskundige:

- De functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten (her)kent;
- Kennis heeft van algemene erkende onderzoeksmethoden;
- Ecologische werkprotocollen kan uitwerken;
- Specifieke maatregelen kan begeleiden.

Tabel 1.1.: Betrokken ecologisch deskundige

Naam	Telefoonnummer	Emailadres
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e @witteveenadvies.nl
Bij geen gehoor:		
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e @witteveenadvies.nl

1.5 Verantwoording

In dit ecologisch werkprotocol staat omschreven welke maatregelen getroffen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. De basis voor dit ecologisch werkprotocol wordt gevormd door informatie over de verspreiding- en aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande werkzaamheden. Op basis hiervan wordt nagegaan waar en wanneer gedurende de werkzaamheden maatregelen voor beschermde plant- en/of diersoorten nodig zijn. Hiermee realiseert dit werkprotocol het volgende:

- voorkomen dat overtreding plaats vindt van de verboden uit de Omgevingswet (hierna Ow);
- informatievoorziening bij eventuele controle door handhavers;
- een handleiding over "hoe te handelen" voor de aannemer.
- de initiatiefnemer en de aannemer blijven verantwoordelijk voor het juist uitvoeren om overtredingen van de Ow te voorkomen.

Witteveen groenprojecten en advies is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van de uit te voeren of reeds uitgevoerde werkzaamheden.

2 Plangebied

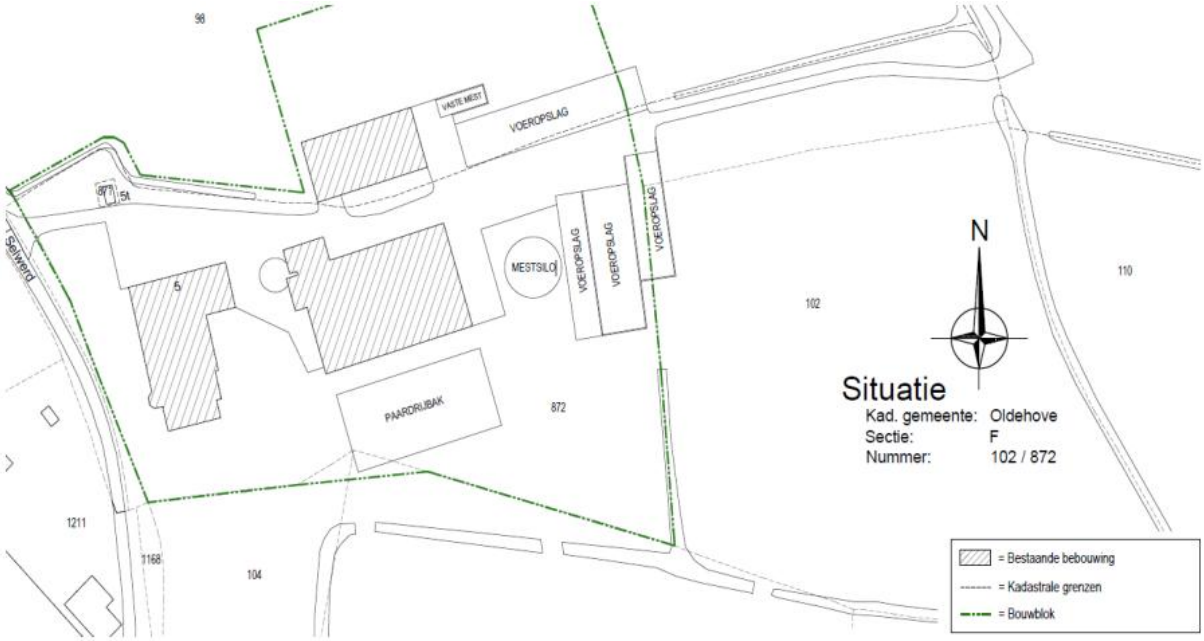
2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een agrarisch erf, delen van aangrenzende agrarische gronden en de omliggende sloten (zie figuur 2.1 en 2.2). Op het erf bevinden zich, naast de bedrijfswoning ten westen van het plangebied, twee melkveestallen, een kleinere schuur voor materialen, vier voersilo's, drie sleufsilo's en een mestsilo. Op het moment van het veldbezoek stond een tijdelijke tent op het erf voor de opslag van materialen en twee van de drie nieuwe voer(sleuf)silo's waren al gerealiseerd aan de noordzijde van het plangebied. Ook de vaste mest en voeropslag aan de noordzijde waren reeds verwijderd.

Ten westen van het plangebied staat een woning die behoort bij het betreffende agrarisch erf. Het plangebied is noord-, oost- en zuidzijde omgeven door agrarische gronden en sloten.

Figuur 2.1: Plangebied (rood omkaderd) (QGIS).

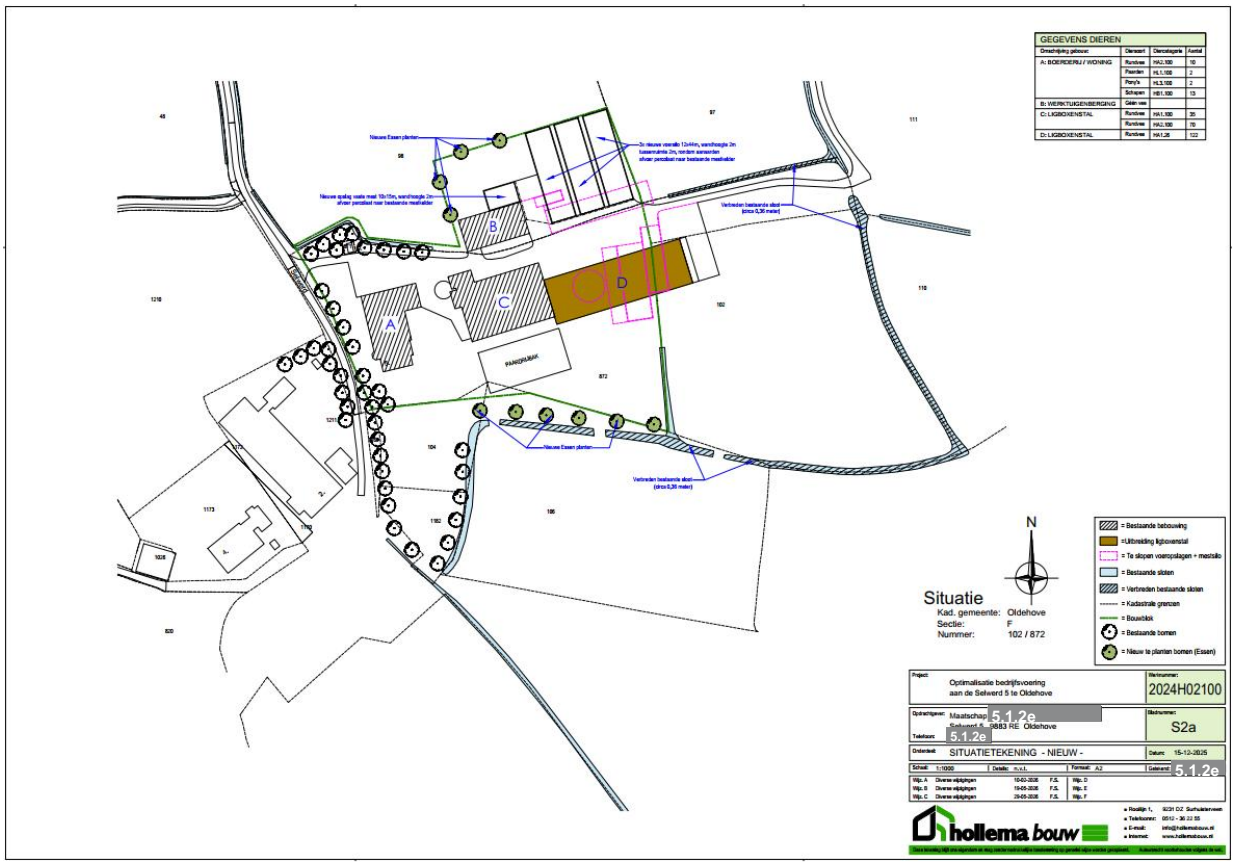
Figuur 2.2 Huidige bedrijfssituatie (groen kader) en de omliggende omgeving (bron: Omgevingsburo Wiegersma).

2.2 Planontwikkeling

De planontwikkeling bestaat uit het realiseren van een nieuwe melkveestal (zie figuur 2.3). Ten behoeve van de realisatie van de nieuwe stal worden enkele bestaande voorzieningen op het erf verwijderd. Dit betreft drie bestaande sleufsilo's en de mestsilo die zich op de locatie van de nieuwe stal bevinden. De nieuwe melkveestal wordt deels onderkelderd uitgevoerd, waarmee extra opslagcapaciteit voor drijfmest wordt gerealiseerd. De nieuwe stal sluit aan op de huidige stal met een open doorgang tussen de stallen en grote staldeuren aan de oostzijde en deuren aan de noordzijde. De staldeuren zullen het grootste gedeelte van het jaar openstaan en de nok van de stal is open.

Als onderdeel van de herinrichting van het erf wordt de bestaande opslag van vaste mest verplaatst en worden drie nieuwe voersilo's aan de noordzijde van het plangebied geplaatst. Tijdens het veldbezoek waren twee voersilo's reeds gerealiseerd. Langs de zijden van het terrein worden tien essen aangeplant. Aan de noordzijde worden 4 essen aangeplant en aan de zuidzijde worden 6 essen aangeplant. De sloten nabij het erf (zoals aangegeven in figuur 2.3) worden met 0,36 meter verbreedt. Daarbij worden geen waterlichamen (gedeeltelijk) gedempt.

Voor de werkzaamheden wordt enkel gras verwijderd voor het plaatsen van de voersilo's en de opslag van vaste mest en wordt een wilgenstruik verwijderd. Het overig groen blijft behouden.

Figuur 2.3 Indelingstekening beoogde situatie en de te verbreden sloten (bron: Omgevingsburo Wiegersma).

2.3 Beschermde natuurwaarden

Uit de eerder uitgevoerde quickscan blijkt dat binnen het plangebied mogelijk de beschermde soorten poelkikker en grote modderkruiper voorkomen in de sloten die worden verbreed. Met de mogelijke aanwezigheid van deze soorten moet hier rekening mee worden gehouden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De poelkikker en grote modderkruiper kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden door de slootwerkzaamheden.

In het voorliggend werkprotocol worden de benodigde maatregelen en werkwijze van de uitvoering van de werkzaamheden toegelicht waarmee negatieve effecten op de poelkikker en de grote modderkruiper worden voorkomen.

Vele soorten hebben een kwetsbare periode waar rekening mee gehouden dient te worden (in het kader van de zorgplicht). In tabel 2.1 staat de kwetsbare periode van de poelkikker en grote modderkruiper uitgelicht. In deze tabel staat weergegeven dat de periode van 15 september t/m 15 oktober de meest geschikte periode is om de werkzaamheden uit te voeren.

Tabel 2.1. Overzicht van kwetsbare periodes van de poelkikker en de grote modderkruiper welke mogelijk aanwezig zijn in het plangebied (BIJ12 Poelkikker, 2017: BIJ12 Grote Modderkruiper, 2021).

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Poelkikker												
Voortplanting												
Winterrust												
Grote Modderkikker												
Voortplanting												
Winterrust												
Droogte												

	Kwetsbare periode
	Kwetsbare periode, tijdens droogvallen van watergang kunnen de grote modderkruipers zich ingraven in de modder
	Voorkeursperiode voor uitvoeren van de werkzaamheden

2.3.1 Toelichting kwetsbare periodes

De kwetsbare periodes van de poelkikker zijn de voortplantingsperiode en winterrustperiode. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van half maart tot half september, wanneer de larven uit het water zijn verdwenen. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van half oktober tot en met half april. In de periode tussen de voortplantingsperiode en winterrust vindt migratie tussen het voortplantingswater en winterrustplekken plaats. Bij activiteiten die effect hebben op de oevers van watergangen moet bij voorkeur gewerkt worden in de periode 15 september tot 1 maart. Bij activiteiten die alleen het landdeel beïnvloeden moet bij voorkeur gewerkt worden in de periode 15 april tot 15 oktober (BIJ12, 2017). Om negatieve effecten op de poelkikker te voorkomen betreffende de werkzaamheden in het voorliggend ecologische werkprotocol dient buiten de kwetsbare periodes te worden gewerkt in de periode van 15 september tot en met 15 oktober.

De kwetsbare periodes van de grote modderkruiper zijn de voortplantingsperiode en de winterrustperiode. Ook periodes waarin watergangen door droogte zonder water komen te staan, kunnen tot de kwetsbare periode van de grote modderkruiper worden gerekend. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van april tot en met augustus. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van november tot en met maart. De meest

gunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten die invloed hebben op de gehele watergang is de periode van 15 september tot en 15 oktober, mits de luchttemperatuur tussen de nul en de 25 graden Celsius ligt (BIJ12, 2021).

Uitvoeringsperiode

Hoewel beide soorten verschillende kwetsbare periodes hebben, dienen de werkzaamheden, zoals in dit werkprotocol beschreven, in de periode van 15 september tot en met 15 oktober te worden uitgevoerd. Deze periode geldt als uitgangspunt voor de uitvoering en beperkt en voorkomt negatieve effecten op beide soorten, mits aan de overige instructies wordt voldaan.

3 Maatregelen

In dit hoofdstuk wordt per werkzaamheid nagegaan of er negatieve effecten op de beschermde poelkikker en grote modderkruiper te verwachten zijn. Mocht dit het geval zijn, dan wordt beschreven hoe er gehandeld moet worden om negatieve effecten te voorkomen.

3.1 Verbreden sloot

Het is mogelijk dat de poelkikker en de grote modderkruiper aanwezig zijn in het plangebied en hier ten tijde van de werkzaamheden gebruik van maakt. Tijdens het verbreden van de sloot is er een kans op verstoring of verwonding van de poelkikker en grote modderkruiper. Om dit te voorkomen dient hier op de volgende manier rekening mee gehouden te worden:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een toolboxmeeting gehouden met een ecologisch deskundige en de uitvoerders, waarin de voorgeschreven werkwijze en de ecologische randvoorwaarden worden toegelicht aan de uitvoerders. Hierbij wordt aangegeven welke maatregelen moeten worden gevolgd, hoe te handelen bij het aantreffen van beschermde soorten en in welke situaties direct contact moet worden opgenomen met de ecologisch deskundige;
- Werk buiten de kwetsbare periode van de poelkikker en grote modderkruiper van half september t/m half oktober. De werkzaamheden worden enkel uitgevoerd bij temperaturen boven het vriespunt en ijsvrij water;
- De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd, tussen zonsopgang en zonsondergang, om verstoring op fauna, zoals poelkikker, vleermuizen en kleine zoogdieren te voorkomen;
- Gebruik een vaste rijrichting en route;
- Vermijd onnodig lawaai en langdurige aanwezigheid van machines binnen het plangebied;
- Rijd op stapvoets tempo langs de sloot zodat eventueel aanwezige individuen de mogelijkheid hebben om te vluchten;
- Er wordt in één richting gewerkt van het dichte uiteinde van de sloot richting de open zijde van de sloot zodat individuen de mogelijkheid hebben zich verplaatsen;
- Indien het materieel rijdend wordt ingezet, loopt een persoon vóór de machine uit om de aanwezigheid van individuen van de poelkikker en overige soorten te controleren. Deze controle vindt tevens plaats in de oevers die worden afgegraven. Aangetroffen individuen worden veilig verplaatst volgens de voorgeschreven werkwijze;
- Roer alvorens het graven van de sloot met het te gebruiken materiaal (kraantje) door het water in de sloot zodat individuen alert zijn en de mogelijkheid hebben zich te verplaatsen;
- Leg het afgegraven slootmateriaal langs de kant van de sloot en laat dit minimaal één dag liggen voordat het wordt verplaatst en/of afgevoerd, zodat eventuele aanwezige poelkikkers en overige amfibieën terug kunnen naar het water;
- Direct nadat het afgegraven slootmateriaal op de kant is gelegd, wordt het materiaal zorgvuldig gecontroleerd op aanwezige fauna om negatieve effecten op fauna in het kader van de zorgplicht te voorkomen. Het slootmateriaal dient hierbij

direct te worden nagelopen en aanwezige dieren moeten worden veiliggesteld en volgens de voorgeschreven werkwijze worden teruggeplaatst;

- Nalopen betekent dat een persoon het afgegraven slootmateriaal direct bekijkt nadat het op het land is geplaatst;
    - Dit wordt gedaan met gedesinfecteerde handschoenen. Individuen van de grote modderkruiper en overige soorten worden met een natte doek in een emmer geplaatst gevuld met water uit dezelfde sloot en vervolgens verplaatst naar geschikte slootdelen;
    - Indien individuen van de poelkikker worden aangetroffen, worden deze met behulp van een natte doek teruggeplaatst in een geschikte sloot
- Een geschikte sloot voor terugplaatsing betreft een sloot die zowel in open verbinding staat met de sloot binnen het plangebied waar de werkzaamheden worden uitgevoerd als met open water. Individuen worden niet uitgezet in geïsoleerde sloten of sloten met dichte einden;
- Indien, buiten het planvoornemen om, de slootbodem wordt afgegraven, dan dient een ecologisch deskundige ter plaatse en ten tijde van het afgraven aanwezig te zijn;
- Het wordt geadviseerd om voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden de vegetatie binnen het werkgebied te maaien, om het overzicht binnen het werkgebied te vergroten en de kans op het signaleren van aanwezige individuen te verbeteren;
- De slootoever wordt met een kleine tot middelgrote kraan, voorzien van een gladde slotenbak (zonder tanden), afgegraven. Met het materieel wordt zoveel mogelijk vanaf één zijde van de sloot gewerkt.

3.2 Herkenning soorten

3.2.1. Poelkikker

De poelkikker is op de rug grasgroen tot bruin van kleur, soms met zwarte of zwartbruine vlekken (zie figuur 2.4). De poelkikker heeft vaak een lichte lengtestreep en een witte buik. Het belangrijkste onderscheidende kenmerk met de andere groene kikkers is de symmetrische, grote harde halfmaanvormige graaf-knobbel. aan het begin van de eerste teen van de achterpoot. Daarnaast hebben ze een vrij spitse snuit en korte achterpoten. Mannetjes hebben witte kwaakblazen en krijgen in de paartijd een ongevlekte geelgroene kleur en een goudgele iris. Mannetjes zijn gewoonlijk rond de 4½ tot 5½ centimeter groot en worden tot maximaal 7 centimeter. De vrouwtjes zijn ongeveer een centimeter groter dan de mannetjes (BIJ12, 2017; RAVON, 2017).

Figuur 2.4 Poelkikker (RAVON, z.d.)

2.3.2. Grote modderkruiper

De grote modderkruiper heeft een langgerekt bijna rond lichaam dat bij de staart zijdelings afgeplat is (zie figuur 2.5). De rug is donkerbruin tot roodbruin van kleur en over de licht geel tot oranje gekleurde flanken lopen in de lengterichting donkere vlekkerige banen. Ook op de kop bevinden zich vlekjes, het patroon is per dier uniek en maakt individuele herkenning mogelijk. De buik is licht geelbruin en kleurt in de paaitijd oranjerood. Rond de bek bevinden zich tien bekdraden: vier op de bovenlip, vier op de onderlip en twee in de mondhoeken. De soorten bermpje en kleine modderkruiper, met een vergelijkbaar uiterlijk, hebben slechts zes bekdraden. De grote modderkruiper wordt meestal niet groter dan 20 tot 25 centimeter, exemplaren tot maximaal 30 centimeter zijn bekend (bij12, 2021; RAVON, z.d.).

Figuur 2.5 Grote modderkruiper (RAVON, z.d.).

4 Calamiteiten en bijzonderheden

Ondanks het nemen van maatregelen kan het voorkomen dat zich onverwachts een gebeurtenis of bijzonderheid voordoet, die leidt of had kunnen leiden tot een overtreding van de Omgevingswet Flora- en Fauna- activiteit. Een calamiteit betreft een onvoorziene gebeurtenis die direct actie vereist. Een voorbeeld hiervan is het aantreffen van beschermde soorten die niet uit de natuuronderzoeken naar voren zijn gekomen. Wanneer zich zo'n onverwachte gebeurtenis voordoet moet het werk worden stilgelegd en dit worden gemeld bij de opdrachtgever en de ecologisch begeleider. Dit om de juiste maatregelen te kunnen nemen en om soortgelijke gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen. De ecologisch begeleider heeft dan een overleg met de opdrachtgever en bevoegd gezag, waarin bepaald wordt welke maatregelen genomen moeten worden om de bestaande situatie te verhelpen en herhaling in de toekomst te voorkomen.

5 Logboek

Om de zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden te waarborgen, wordt een logboek bijgehouden waarin alle relevante activiteiten, waarnemingen en genomen beschermingsmaatregelen worden geregistreerd.

Alle werkzaamheden die raakvlak hebben met (beschermde) soorten moeten gedurende de verstorende werkzaamheden in een logboek bijgehouden. In dit hoofdstuk wordt een invullijst aangeboden die door de uitvoerende medewerkers wordt ingevuld bij waarnemingen van (beschermde) dieren. De invullijst bevat velden voor datum, type werkzaamheden, waarnemingen van beschermde dieren, toegepaste beschermingsmaatregelen en eventuele aanpassingen van de werkwijze van het werkprotocol. Wanneer een ecologisch begeleider bij de werkzaamheden is betrokken, vult deze eveneens het logboek in ter bevestiging dat de werkzaamheden conform het ecologisch werkprotocol zijn uitgevoerd. Het correct en volledig invullen van het logboek is essentieel om de naleving van ecologische richtlijnen aan te tonen en eventuele aanpassingen in de uitvoering tijdig te signaleren.

Logboek

Algemeen		
Datum:	Temp (gem.): °C	Weertype:
Ecologisch begeleider/uitvoerder:		
Knelpunt:		
Soort werkzaamheden:		
Maatregelen uitgevoerd voor de soortgroepen:		
Waarnemingen*		
Beschermde soorten waarvoor het werkprotocol is opgesteld:		
Andere beschermde soorten*:		
Zijn overige soorten aangetroffen*:		
Overige meldingen/ ecologische vrijgave:		
Opdrachtgever		
Naam: Datum:		Paraaf:
Ecologisch begeleider		
Naam: Datum:		Paraaf:

** Invullen met: ja/nee, welke soort, bij vermoedelijk beschermde of onbekende soort(en) contact opnemen met de ecologische begeleider*

Verwijzingen

Witteveen groenprojecten en advies. (2026). **Quickscan ecologie Melkveehouderij** 5.1.2e Projectnummer 26140. Datum: 1 september 2026.

Kennisdocument Grote Modderkruiper – BIJ12. (2021). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-grote-modderkruiper/

Kennisdocument Poelkikker - BIJ12. (2017). BIJ12. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-poelkikker/

Bijlage I Omgevingswet onderdeel flora en fauna activiteit

Omgevingswet activiteit flora en fauna

Tot 2024 was de bescherming van de Nederlandse natuur geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). De Wet natuurbescherming regelde de bescherming van Natura 2000-gebieden (paragraaf 2 Wnb), soorten (paragraaf 3 Wnb) en houtopstanden (paragraaf 4 Wnb). Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming opgegaan in de nieuwe Omgevingswet (Ow). De Omgevingswet voegt 26 oude wetten die gaan over de fysieke leefomgeving samen tot één wet (Rijksoverheid 2024).

De Omgevingswet bevat algemene regels over de fysieke leefomgeving. De bescherming van de Nederlandse natuur is nader uitgewerkt in een Algemene maatregel van Bestuur (AmvB), te weten het "Besluit activiteiten leefomgeving"(Bal). In de navolgende paragrafen wordt een uitwerking gegeven van het Bal voor soortbescherming (paragraaf 2.1), gebiedsbescherming (paragraaf 2.2 en paragraaf 2.3) en houtopstanden (paragraaf 2.4). Voor soortenbescherming en gebiedsbescherming is in de omgevingswet een specifieke zorgplicht opgenomen. Deze is nader uitgewerkt in paragraaf 2.5.

Soortenbescherming

Tot 2024 was het onderdeel 'soortenbescherming' geregeld in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn), artikel 3.5 (habitatrichtlijn) en artikel 3.10 (beschermingsregime andere soorten) van de Wnb. Vanaf 2024 vallen de *verbodsbepalingen* uit deze artikelen onder artikel 5.1, tweede lid, onderdeel g 'flora- en fauna-activiteit' van de Omgevingswet (Ow).

Verbodsbepalingen

Onder de Omgevingswet (artikel 5.1 lid 2g) geldt dat het verboden is om zonder een omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten. Dit verbod geldt voor beschermde soorten die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 lid 1 Bal), Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1 Bal) en andere beschermde soorten (artikel 11.54 lid 1 Bal):

Tabel 3.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime.

Soorten	Artikel Bal	Verboden
Vogelrichtlijn	11.37, lid 1	a) Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende vogels; b) Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegenemen van nesten; c) Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels; d) Het opzettelijk storen van vogels (indien van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding).
Habitatrichtlijn soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	11.46, lid 1	a). Opzettelijk doden/vangen b) Opzettelijk verstoren c). Eieren te rapen of vernielen d). Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen e). Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
	11.54, lid1	a) Opzettelijk doden/vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in bijlage IX van de wet onderdeel A)

Andere beschermde soorten		b) Opzettelijk beschadigen of vernielen vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A; c) Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Binnen de categorie 'andere beschermde soorten' hebben provincies de bevoegdheid om eigen beleid te voeren in de eigen provinciale omgevingsverordening.

Specifieke zorgplicht

Naast de algemene zorgplicht (artikel 1.6 Ow) waarin wordt gesteld dat *eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de fysieke leefomgeving,* is in de Omgevingswet een specifieke zorgplicht opgenomen voor gebiedsbescherming (11.6 lid 1 Bal) en soortbescherming (artikel 11.27 lid 1 Bal).

Hierin wordt gesteld dat degene die een Natura2000-activiteit, activiteit in een bijzonder nationaal natuurgebied, flora- en fauna activiteit of een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, verplicht is:

- alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

<u>Specifieke zorgplicht flora- en fauna activiteiten (artikel 11.27 lid 2 Bal)</u>

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt de hierboven genoemde plicht in ieder geval in dat:

- voorafgaand aan het verrichten van de activiteit moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van soorten horende bij de Europese Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en andere (Nederlandse) beschermde- en rode lijst-soorten op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie;
- nagaan moet worden of er nadelige gevolgen zijn voor deze soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten.

Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten:

- moet worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- worden alle passende preventieve maatregelen getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- wordt tijdens en na het verrichten van de activiteit nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en

- wordt het verrichten van de activiteit gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, worden passende herstelmaatregelen getroffen.

Specifieke zorgplicht Natura 2000-activiteiten (artikel 1.16 lid 2 Bal)

Voor Natura 2000-activiteiten houdt voornoemde plicht in ieder geval in dat:

- voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van, een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden van vogelsoorten, natuurlijke habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten.

Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten:

- wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- worden alle passende preventieve maatregelen getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- wordt tijdens en na het verrichten van de activiteit nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- wordt het verrichten van de activiteit gestaakt als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen; of
- als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, worden passende herstelmaatregelen getroffen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 4, 9, 12, 17, 23, 29, 31, 41, 50, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 61, 62, 66, 75